

Misdruchte/oude kranten
bij dWT
verkrijgbaar.

Voor info: 08846512

de Ware Tijd

ONAFHANKELIJK EN BETROUWBAAR

dwtonline.com

WEEKENEDITIE VAN 8 DECEMBER T/M 10 DECEMBER 2023

SRD 5

67STE JAARGANG / NO.170112

saversmenu
elke dag, de hele dag **voordeel!**

McDouble®

SRD
170

2pc Chicken

SRD
180

Dominant

'Robinhood King of the Caribbean'

TEKST
STAN HEREWOOD
BEELD
CONCACAF CHAMPIONS
CUP

PARAMARIBO — "Ik ben blij dat we het jaar zo mooi afsluiten ... ja man ... *so wan moi ten*. Je voelt je gelukkig en trots. Er gaat heel veel in je om. Robinhood schrijft weer geschiedenis." Roberto Gödeken kan het, in gesprek met *de Ware Tijd*, nog moeilijk bevatten. Hij leidde de roodgroene formatie woensdagavond naar het kampioenschap in de Concacaf Caribbean Cup.

Maar de titel was niet de enige prijs die werd binnengehaald door de amateurs van Robinhood. "Het voelt goed aan dat je de baas bent van de profclubs in het Caribisch Gebied", klinkt hij trots. "Het mooie ervan is dat we als amateurjes individuele prijzen hebben gepakt."

Renske 'Kante' Adipi werd uitgeroepen tot beste speler van het toernooi. Jonathan Fonkel ging er vandoor met de awards voor beste doelman en beste jonge speler, terwijl gouden wissel Franklin Singodikromo werd uitgeroepen tot Player of the Match. Ook kwam Robinhood in aanmerking voor de Fair Play Award. In het beste team van de halve finales en finale zitten zes Robinhooders: Shaquille Cairo, Singodikromo, Dimitrio Andro, Adipi, Alierio Belfor en Fonkel. "Als de beste

'Het voelt goed aan dat je de baas bent van de profclubs in het Caribisch Gebied.'

speler van het toernooi in de gelederen van Robinhood zit, zegt dat toch wel wat van de kwaliteiten", meent Gödeken.

King of the Caribbean

Geraakt door de klasse van Robinhood in de return tegen het Jamaicaanse team Cavalier FC uit Jamaica wilde de omroeper die verslag deed van de finale op Jamaica met overslaande stem: "Robinhood, *King of the Caribbean!*" Daarbij voegde hij ook aan toe dat Robinhood een dubbelslag heeft geslagen: kampioen van de Concacaf Caribbean Club Shield en de Concacaf Caribbean Cup.

Na de 1-0 zege in het Franklin Essed Stadion volgde

Als team, maar ook individueel heerste Robinhood en mag de club zich met recht 'King of the Caribbean' noemen.

woensdag de return finalewedstrijd in Kingston, Jamaica. Lange tijd leek het erop alsof de wedstrijd 0-0 zou eindigen – met die score zou Robinhood ook kampioen zijn geworden – maar met late goals van Singodikromo en captain Jamilho Rigters zegevierde de Surinaamse voetbalkampioen met 2-0.

De loting van de Concacaf Champions Cup (voorheen Concacaf Champions League) vindt op 13 december plaats. Robinhood speelt pas in maart en zit vanwege het behalen van de titel direct in de eindronde. Daarvoor wordt er eerst een voorronde afge-

werkt om de laatste tickets te bemachtigen. Over de sterke teams die de Surinaamse landskampioen nu gaat ontmoeten, kan, gezien het klassenverschil, geen voorspelling worden gedaan meent Gödeken.

Enig wapen

De succescoach laat *de Ware Tijd* weten dat hij in de tweede wedstrijd meer had verwacht van Cavalier FC.

• Lees meer op pagina A2

Onderzoek

Anonieme klokkenluider vermoedt fraude bij bouwproject

OM stuurt aanklacht tegen Santokhi en Nurmohamed naar anticorruptie-afdeling

Een anonieme klokkenluider heeft bij het Openbaar Ministerie (OM) een verzoek ingediend om een strafrechtelijk onderzoek te doen naar vermoedelijke frauduleuze handelingen van president Chandrikapersad Santokhi en minister Riad Nurmohamed van Openbare Werken (OW). Hierdoor zou de staat Suriname zijn benadeeld voor 7,5 miljoen US dollar, meent de aangever. Deze zaak heeft te maken met een woningbouwproject van het particuliere Pan American Real Estate in Paramaribo-Noord.

TEKST
IVAN CAIRO
BEELD
FB PAN AMERICAN REAL
ESTATE

De klokkenluider diende het verzoek, inclusief documenten, op 20 november in bij het parket van de procureur-generaal. Deze week stuurde deze persoon de brief en de overige stukken, waaronder overeenkomsten en missiven van de regering, naar de media. Het Openbaar Ministerie bevestigt tegenover *de Ware Tijd* dat er een verzoek is binnengekomen om onderzoek. Het wordt doorgestuurd naar de Desk Anticorruptie van het OM ter bestudering om vervolgens advies uit te brengen aan de procureur-generaal (pg).

'Daar de burger anoniem is, is deze kennelijk nep.'
OW-minister Riad Nurmohamed

Vernomen wordt dat burgers anoniem zaken voor onderzoek bij het OM mogen aanmelden. Desgevraagd wenst Nurmohamed inhoudelijk niet in te gaan op deze zaak tegenover *de Ware Tijd*. Daar de burger anoniem is, is deze "kennelijk nep", meent de bewindsman. Bij het ter perse gaan van deze editie had president Santokhi nog niet gereageerd op vragen van de krant.

Geen geld overgedragen

"Aan u het nadrukkelijk verzoek om strafrechtelijk onderzoek in te stellen. Aansluitend daarop over te gaan tot vervolging van de president, Chandrikapersad Santokhi, al dan niet tezamen en in vereniging met de minister van Openbare Werken Riad Nurmohamed." De acties zullen volgens de aangever moeten worden genomen "wegens onrechtmatig benadelen van de staat Suriname ten gunste van een particuliere onderneming, Pan American Real Estate NV, voor 7.500.000 US dollar", luidt de aangever het verzoek aan de pg in.

Vervolgens wordt een aantal handelingen en gebeurtenissen opgesomd die tot de conclusie zouden moeten leiden dat de twee gezagsdragers onrechtmatig hebben gehandeld. Onder meer zou Nurmohamed valselijk opgemaakte raadsvoorstellen bij de raad van ministers (RvM) en later bij de regeringsraad hebben ingediend. Op basis hiervan zou de regering besluiten hebben genomen die hebben geresulteerd in onrechtmatige betalingen aan Pan American Real Estate.

Volgens de klokkenluider heeft het particuliere bedrijf dat zich bezighoudt met verkavelings- en huizenbouwprojecten alle woningen afgebouwd en verkocht aan private personen, maar is geen geld overgedragen aan de staat. Het woningbouwproject is uitgevoerd op basis van een overeenkomst van 6 oktober 2019 die door Pan American Real Estate was aangegaan met het Fonds Woningbouw Lagere Inkomensgroepen.

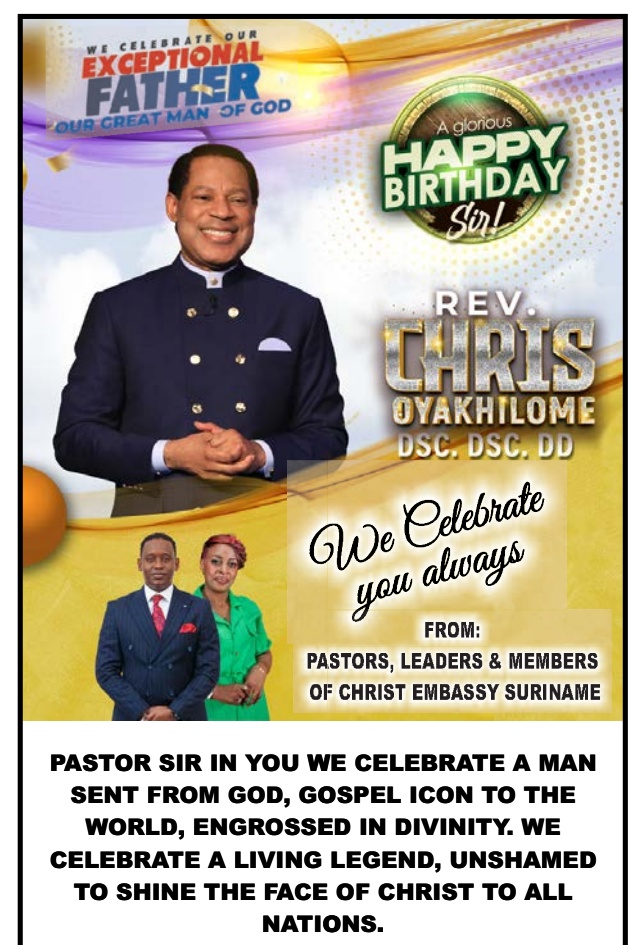
Toen was afgesproken dat de overheid assistentie zou verlenen bij de aanvraag van verharding van wegen en het aanleggen van elektriciteit en waterleiding. Volgens de klokkenluider is nimmer afgesproken dat de staat daarvoor zou betalen. In de oorspronkelijke overeenkomst staat dat volgens de anonieme aangever niet.

Rol Nurmohamed

Aangevoerd wordt dat Nurmohamed een "leugenachtig" opgemaakte raadsvoorstel bij de regering heeft in-

gediend om de betaling van ruim 7,5 miljoen US dollar aan het bedrijf mogelijk te maken. Dat voorstel mist volgens de klokkenluider elke juridische grondslag en is valselijk opgemaakt. Naar verluidt zou het zijn terugverwezen door de RvM omdat enkele stukken ontbraken.

• Lees meer op pagina A2

LEES OOK:

• SRD 1 miljoen extra
Bouw Highway Markt valt duurder uit

A3

• Wiki Loves Monuments
Oude gebouwen in beeld brengen

A7

• Literatuur
Meer doen om leeshonger te stimuleren

A8

• Soema wani
Dherl Deekman omarmt roots in ep

A12

Kredietrating

TEKST
IVAN CAIRO
BEELD
REUTERS

Standard & Poor's verwijderd default status Suriname, maar waarschuwt voor terugval

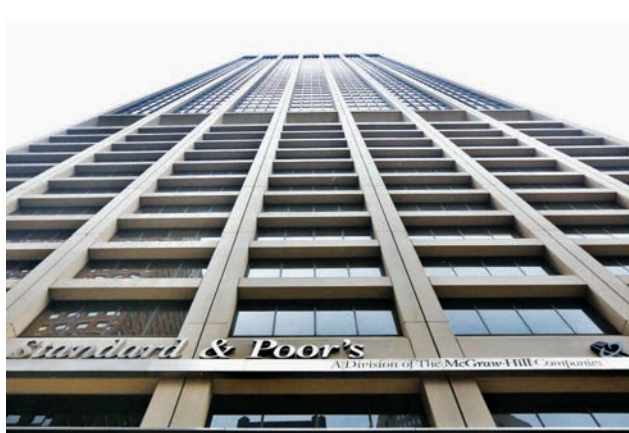
PARAMARIBO — Standard & Poor's (S&P) heeft de kredietrating van Suriname positief bijgesteld. Vanwege de macro-economische ontwikkelingen, waaronder de verschillende hervormingen en de recente schuldherschikking met de Oppenheimer-obligatiehouders, is Suriname uit de 'Selective Default'-status (SD). De kredietrating in buitenlandse en lokale valuta is naar boven bijgesteld en wordt nu gecategoriseerd als 'CCC+/C' meldt S&P in een communiqué.

Minister Stanley Raghoebarsing van Financiën en Planning reageert "positief" op deze ontwikkeling. "De rating gaat met flinke stappen vooruit en het is nog eens de erkenning – internationaal – van onze collectieve inspanningen met de totale samenleving en het feit dat die inspanningen en offers goede resultaten opleveren", reageert hij tegenover de *Ware Tijd*.

Dat Suriname vanaf nu af is van de default status betekent volgens de bewindsman dat investeerders makkelijker zaken kunnen doen. "Het betekent bijvoorbeeld voor Staatsolie dat de risico's minder zijn en geld voor investeringen tegen veel betere voorwaarden – waaronder lagere rente – kan worden geleend. We zijn duidelijk op het goede pad, maar er is nog veel te doen", stelt de minister. Hij voegt eraan toe dat veel dank aan het volk van Suriname toekomt voor het verstruiven en de blijvende steun. "Ook al waren de omstandigheden soms niet makkelijk."

Waarschuwing

S&P heeft zijn ratings voor de senior ongedekte schuld van Suriname ingetrokken. "We hebben ook onze overdrachts- en convertibiliteitsbeoordeling

Hoewel Standard & Poor's de kredietrating van Suriname naar boven heeft bijgesteld, waarschuwt het dat het land nog niet volledig in rustiger vaarwater is..

verhoogd naar 'CCC+'. De vooruitzichten voor de lange termijn ratings zijn stabiel."

Echter, met de positieve bijstelling is Suriname nog niet veilig. S&P waarschuwt namelijk dat het de ratings in de komende zes tot twaalf maanden zou kunnen verlagen als de verwachte financiering van multilaterale kredietinstellingen uitblijft of als andere beleids- of administratieve ontwikkelingen de kans op een nieuw faillissement vergroten.

Aan de andere kant zou S&P de ratings het komende jaar naar boven kunnen bijstellen. Dat kan als de regering vooruitgang blijft boeken bij het sluiten van overeenkomsten voor herstructurering van schulden, bij haar hervormingsdoelstellingen en voldoet aan de voorwaarden van multilaterale kredietinstellingen waarmee zij overeenkomsten heeft.

Het opbouwen van een staat van dienst op het gebied van versterkt schuldenbeheer en proactief economisch beleid dat de kans op een nieuwe wanbetaling van commerciële schulden verkleint, zou ook de kansen van Suriname op een verbeterde kredietwaardigheid in de nabije toekomst kunnen vergroten, aldus het agentschap.

Schuldverschikking

S&P schrijft in het persbericht dat houders van de twee euro-obligaties van Suriname nieuwe schuldsinstrumenten met een nominale waarde van 660 miljoen US dollar hebben ontvangen, naast een aan olie gekoppeld effect. Dit gebeurde in ruil voor schulden die sinds eind 2020 niet konden worden terugbetaald. Deze ruil was van toepassing op houders van obligaties met vervaldatum 2023 en 2026.

Tegelijkertijd heeft Suriname herstructureringsovereenkomsten bereikt met alle officiële crediteuren, met uitzondering van China, alsook met commerciële crediteuren die door exportkredietinstellingen gedekte leningen hadden verstrekt. Daarnaast zijn er schikkingen getroffen met de Centrale Bank van Suriname, terwijl het land de laatste hand legt aan overeenkomsten met andere commerciële binnenlandse en buitenlandse crediteuren voor kleine bedragen aan resterende schulden. "Wij zijn van mening dat deze onderhandelingen de oplossing zullen brengen voor de in gebreke gebleven verplichtingen van Suriname en geven een toekomstgericht advies over de kredietwaardigheid van de staat met betrekking tot zijn verplichtingen in buitenlandse en lokale valuta", aldus S&P..

Vervolg OM stuurt aanklacht tegen Santokhi en Nurmohamed naar anticorruptie-afdeling

www.panamericanrealestate.sr | +597 818-4444

Een afbeelding die Pan American Real Estate op zijn Facebookpagina plaatste over het woningbouwproject te Paramaribo-Noord..

Daarna zou de minister op 14 november 2022 hetzelfde voorstel aangevuld met onderliggende stukken – onder meer bonnen die waren aangeleverd door het bedrijf – hebben ingeleverd bij de regeringsraad met het verzoek geld vrij te maken voor de betaling. Deze bonnen zijn volgens de aangever niet gecontroleerd en konden in de zin van de wet slechts worden beschouwd als "huiselijk papier" en nimmer als bewijs.

Uiteindelijk heeft de president op basis van de naar verluidt valselijk opgemaakte raadsvoorstellen, een misive (document) gemaakt met de opdracht Pan American Real Estate 7,5 miljoen US dollar uit te betalen. Volgens de aangever is er sprake van opzettelijke benadeling van de staat omdat de grondslag om het bedrijf te betalen ontbreekt.

Overigens, uit onderzoek van de krant blijkt dat het besluit om Pan American Real Estate te betalen al op 27

juli 2022 was genomen door Santokhi. Daarin wordt toegelicht dat ruim 7,5 miljoen US dollar zou worden betaald omdat de overheid tegen gemaakte afspraken in de wegen en riolering op het woningbouwproject niet had aangelegd, waardoor Pan American Real Estate dat zelf had gedaan en gefinancierd om stagnatie van het project te voorkomen.

De klokkenluider meent dat de overeenkomst van 2019 niet rechtsgeldig is en onderwerp is van een strafrechtelijk onderzoek in de zaak tegen voormalig SPSB-directeur Ginnardo Kromosoeto. Daarnaast is volgens de klokkenluider gebleken dat er "een kickback" (steekpenningen, ... red.) heeft plaatsgevonden naar Santokhi en Nurmohamed." Op grond van wat de aangever aan het OM heeft gepresenteerd, wordt gevraagd dat op korte termijn een diepgaand onderzoek wordt ingesteld..

Vervolg 'Robinhood King of the Caribbean'

"Bij onze analyse vooraf bleek dat ze zwaar focusten op lange ballen. Alles wat daarna volgde was voorspelbaar. Dat was hun enige wapen. Wij hebben dat grondig bestudeerd en een stokje voor gestoken", aldus de Robinhood-trainer. Hij zegt dat in de eerste vijftien minuten zijn team extra alert was vanwege de druk die de thuisploeg probeerde te zetten. "Maar daarna kregen we wat op het spel."

Volgens hem zat Rigtters goed in zijn vel en hebben Dimitrio Andro, Alerio Belfor en Fonkel het ook goed gedaan. Hoewel Adipi minder aan de bal kwam, heeft hij uiteindelijk twee keurige en beslissende assists gegeven. De trainer geeft toe dat het team niet zijn beste wedstrijd heeft gespeeld. Enkele spelers waren niet in topvorm, maar uiteindelijk zorgde het collectief voor de buit. Hij is het ermee eens dat Singodikromo zijn waarde heeft bewezen en dat hij op de ingeslagen weg moet doorgaan.

Met het resultaat van woensdagavond heeft Robin-

hood alles gewonnen wat er te winnen valt in het Caribisch Gebied. Gödeken, die na de overwinning nauwelijks heeft kunnen slapen door het bijna overstelpende aantal felicitatie telefoontjes, slaakt een zucht. "Zo zie je wat voetbal kan betekenen. Ik was ontladen. Werk van een heel seizoen en voorbereiding op de Concacafwedstrijden." De coach is ook assistent van Natio-bondscoach Aron Winter, heeft zijn normale werk en een gezin.

Over de spelers voor wie scouts belangstelling hebben getoond, hoort Gödeken enkele namen noemen, maar officieel is hij niet op de hoogte. De krant heeft begrepen dat er interesse is in clubtopscorer Shaquille Cairo, Adipi, Rigtters en Fonkel. "Het mooie ervan is dat het plezierig is dat er buiten Suriname belangstelling is voor spelers, maar het gevaarlijke is dat we spelers wijtraken en aan een nieuw team moeten bouwen wat een uitdaging wordt."..

REFLECTIE

IWAN BRAVE

Onbekend maakt onbemind. Dat ging niet op ten aanzien van OMO's (openmarktoperaties). "Het begrip OMO was onbekend in Suriname, waardoor er dingen zijn gebeurd die niet zouden mogen gebeuren. De banken hebben de OMO's gebruikt als een verdienmodel!" Met klapperende oren luisterde ik naar de onthutsende uiteenzetting van minister Raghoebarsing van Financiën en Planning. De OMO's kwamen erop neer dat de Centrale Bank miljarden SRD's van de banken 'leent' tegen een aantrekkelijke woekerrente. Aanvankelijk 90 procent! Beoogd werd hiermee 'geleende' miljarden uit de geldomloop te onttrekken, om zo SRD's 'schaarser' te maken en daarmee de valutakoersen te betugelen. Volgens de theorie moesten banken vervolgens zelf ook aantrekkelijke spaarrentes aanbieden zodat het publiek meer gaat sparen en hierdoor nog meer SRD-schaarste ontstaat. Dat laatste hebben de banken nagelaten, waardoor zij breed smalend volop hebben geprofiteerd van de OMO-woekerrentes. "Voor sommige is dat hun

'Duur leergeld'

redding geworden. In feite heeft de samenleving de redding van een aantal banken betaald", wreef Raghoebarsing het extra in, aangezien de Moederbank de OMO-rentes moest ophoesten. "We hebben duur leergeld betaald. Laten we hopen dat de gemeenschap daarvan geen schade zal ondervinden", zei Raghoebarsing. Hoezo 'hopen'? De schade is onomstotelijk feit! De OMO's hebben namelijk juist vanwege hun woekerrente niet 'geldverkrappend' maar 'geldscheppend' gewerkt. Gevolg: nog meer hyperinflatie en koersstijgingen. "De hoogte van rentepercentages is fout gegaan", concludeerde Raghoebarsing. Ik fantaseerde dat hij politiek vernieuwend zou besluiten met: "Vanwege deze monetaire blunder treed ik af op basis van ministeriële verantwoordelijkheid." Over de Centrale Bank-governor zei hij: "Het verwijt betreft niet primair Roemer." Wie dan? Dan kunnen net zo goed ook schoonmakers solliciteren naar de functie van governor, want kennelijk zijn zelfs simpele inzichten niet vereist als competentie. 90 procent woekerrente aanbieden als 'geldverkrappend' paardenmiddel is in Suriname vragen om bancaire oplichting in vereniging..

GANGA

Wippy pindakaas

Ik raak niet makkelijk van streek om schaarste van levensmiddelen. Geen uien? Geen probleem, we doen een teentje knoflook extra. Ook geen knoflook? Nog steeds geen probleem, er is knoflookpoeder en dan koken we maar wat andere dingen die niet per se knoflook hoeven. Peper kosten SRD 20 per stuk? De masala kip zal nog even wachten. Geen brood? We eten wel cassave of beschuitjes of desnoods gebakken rijst, als het echt helemaal niet anders kan. Maar geen Wippy Pindakaas? Mijn wereld stort bijna in. Het is het einde der tijden, het is nu echt afgelopen. Net zoals hele volkstammen in diepe rouw waren gedompeld toen de Coca-Cola-fabriek afbrandde, zo ontredder ben ik als er niet volop Wippy pindakaas te vinden is. Ik heb echt echt in de loop der tijd bijna alle andere merken uitgeprobeerd, maar na één boterham geef ik het potje weer weg. Nu weet ik dat een column niet mag worden gebruikt voor vrije reclame, maar ik denk zo: er is geen ander Surinaams pindakaasmerk bij mijn weten en ik voel me niet geroepen solidair te zijn met geïmporteerde pindakaas. Ik uitte een noodkreet op Facebook en zoals gewoonlijk werd ik niet teleurgesteld. De reacties stroomden binnen. Tips over waar er nog wel wat potten te vinden waren. Dat ik bij de fabriek moest kopen. Er werden lijstjes gelegd naar de fabrikant en mensen gingen op onderzoek uit. Ik werd gemeld dat er inderdaad een probleem was in het productieproces, maar dat vanaf volgend week er weer gewoon volop Wippy te verkrijgen is. Ik was gerustgesteld. Er zijn ergere problemen, ik weet het. Venezuela wil twee derde van Guyana annexeren. De Amazone dreigt uit te drogen. Trump lijkt weer president te gaan worden van de VS. En de uitstoot van broeikasgassen vermindert niet. Integendeel, dit jaar was de CO₂-uitstoot meer dan 1 procent hoger dan het vorig jaar. We stevenen dus nog

steeds even hard als voorheen af op een catastrofale nieuwe realiteit. De ganse top van wereldleiders en zeventigduizend andere mensen zijn naar Dubai gevlogen om te praten over klimaatverandering, daarmee zelf bijdragend aan die klimaatverandering. Het is pracht en praal daar, rode lopers en champagne, naast natuurlijk marathon plenaire vergadersessies, duizenden kleine vergaderingen, *side events* in de marge van andere meetings, workshops, demonstraties en heel heel, heel veel CO₂-uitstoot om ze allemaal koel te houden daar in de woestijn.

SHARDA GANGA

En plots komen de wereldleiders tot de ontdekking dat, goeie genade, de voorzitter van de conferentie, de directeur van het staatsoliebedrijf van het gastland, grote hemel, een fan is van fossiele brandstoffen, die niet echt gelooft dat uitfasering van het gebruik van die brandstoffen noodzakelijk is om de catastrofe tegen te houden. Dus, zeg maar, zoets als de vos die op de kippen moet passen en wij geloven dat hij echt alleen het welzijn van die kippen voor ogen heeft. Het is me toch wat, ik wilde me opwinden, maar had prangendere lokale en persoonlijke problemen, zoals hierboven reeds aangehaald. Wat heeft Wippy-schaarste te maken met klimaat, vraagt u me? Misschien meer dan u denkt. Het zou kunnen dat de pinda-oogst is mislukt door droogte of door teveel water. Dat de pindaboeren moesten verhuizen naar hoger gelegen gebieden of naar andere waterbronnen en daardoor er veranderingen zijn in schema's, in prijzen. Of dat de boot met pinda's is vertraagd omdat het Panamakanaal te weinig water heeft en niet alle schepen er nog door kunnen. Niet dat de schaarste per se komt vanwege een pinda-tekort, ik gebruik het slechts als voorbeeld. Maar belangrijker is: als ik dit stuk de titel 'Klimaattop' had gegeven had waarschijnlijk de helft van u niet doorgelezen. Gemeen, ik weet het.. gangadwt@gmail.com

Begroting

Bouw Highway Markt kost SRD 1 miljoen meer

TEKST EN BEELD
VALERIE FRIS

PARAMARIBO — “De extra kosten zal ik op mij nemen en waar mogelijk hier en daar wat schuiven, waardoor ik minder winst maak. Maar je doet het voor de gemeenschap. Het is voor ons een prestigekwestie in plaats van alleen geld verdienen.” Dit zegt Suresh Narain van aannemersbedrijf Nabo die de Highway Markt bouwt.

De *Ware Tijd* sprak hem over de vordering van de bouw. De aanvankelijke begroting van SRD 6,1 miljoen is met SRD 1 miljoen overschreden, voornamelijk omdat bouwmaterialen duurder zijn geworden. “Een steen die was begroot voor SRD 20 kost nu SRD30”, noemt Narain als voorbeeld. Maar als hem wordt gevraagd of de meerkosten op de overheid worden verhaald, herhaalt hij dat niet te zullen doen.

‘Het is voor ons een prestigekwestie in plaats van alleen geld verdienen.’ – **Aannemer Suresh Narain**

Voorzieningen

Het nieuwe dak is intussen al geplaatst. Werknemers zijn druk bezig met het betegelen van de markt – de vloer is al opgehoogd – het bouwen van de toiletten en het maken van de schutting. De elektrische bedrading wordt vernieuwd en er komen nieuwe lampen. De afdeling voor verse vis zal worden ingericht met betonnen tafels, wasbakken en kranen en zal uit oogpunt van hygiëne worden gescheiden van de ruimte voor gedroogde en warme vis (*drey fisi en waran fisi*).

De berging wordt zodanig ingericht dat de durotanks daar kunnen worden opgeslagen. “Ik zet iets goeds neer, zodat we later met tevredenheid kunnen terugkijken en zeggen dat ik mijn bijdrage aan het land heb kunnen leveren. Met deze opzet kan de markt zeker twintig jaar en mogelijk zelfs langer meegaan”, garandeert Narain.

Oplevering

Door onvoorziene omstandigheden is er vertraging van ruim een maand opgetreden. De planning van

Het nieuwe dak van de Highway Markt is al geplaatst. Arbeiders zijn druk in de weer om de afwerking te doen, zodat de oplevering zo december, een maand later dan gepland, kan geschieden.-

medio november voor oplevering is verschoven naar 20 december. “Alleen al het dak plaatsen, heeft zeker een maand in beslag genomen”, verklaart hij de vertraging.

Maar belangrijk vindt hij dat het dak kon worden geplaatst voordat de regentijd is ingegaan. Het nieuwe dak is enkele meters hoger dan het oude. “Voor een markt is het werkbaar om zo een hoog dak te hebben, rekening houdend met bijvoorbeeld eventuele kabels. Er is niets tweedehands geplaatst; alles is nieuw. Er is nog veel te doen, maar het gebeurt in rap tempo.”

Om nog meer vertraging te voorkomen, heeft de aannemer extra menskracht ingehuurd. “Terwijl je

bezig bent te werken, krijg je veranderingen en nieuwe ideeën. Je wil het zo goed en duurzaam mogelijk doen dus vandaar dat het even op zich laat wachten.”

Nadat in oktober bekend was geworden dat op initiatief van parlementariër Reshma Mangre de Highway Markt voor SRD 6,1 miljoen zou worden gerenoveerd, barstte een storm van kritiek los uit de samenleving. De aannemer verduidelijkte daarna dat het niet gaat om renovatie, maar om een compleet nieuwe markt.-

Trusted Wings

SLM boort nieuwe destinations aan

BEELD
SURINAM AIRWAYS

PARAMARIBO — “Met de introductie van deze nieuwe bestemming zal de connectiviteit vanuit Suriname, Aruba en Curaçao worden verbeterd, wat als basis zal dienen voor de verdere uitbreiding van het regionale routenetwerk.” Dat schrijft de Surinaamse Luchtvaartmaatschappij over de nieuwe route naar Miami – via Aruba en Curaçao – waarmee op 18 december een aanvang wordt gemaakt. Twee dagen later wordt gestart met vliegen naar Barbados.

Op zijn socialemediakanalen worden de nieuwe routes al enkele dagen aangeprezen en wordt gesteld dat Surinam Airways de ervaring van reizigers naar een hoger niveau zal tillen. De Miami-vlucht, via Aruba en Curaçao zal drie keer per week op schema staan. De vluchten worden uitgevoerd met de Boeing 737-800 met een minimum van 150 zitplaatsen. “*Miami here we come*”, schrijft de Curaçaose minister Ruisandro Cijntje op Facebook over de nieuwe route die hij betitelt als de ‘*Miami-Dutch Caribbean Connection*’.

De uitbreiding van het routenetwerk wordt door de

‘Deze mijlpaal is ook het resultaat van de onvermoeibare inspanningen van zowel de overheid als de luchtvaartindustrie in Suriname, Curaçao en Aruba.’ – **SLM**

SLM toegeschreven aan het herstel van Surinam Airways. “Deze mijlpaal is ook het resultaat van de onvermoeibare inspanningen van zowel de overheid als de luchtvaartindustrie in Suriname, Curaçao en Aruba”, aldus de SLM. De national carrier verwacht dat deze uitbreiding van het routenetwerk zal bijdragen aan een hogere productiviteit, een groter verdienvermogen en vooral een verbeterde connectiviteit en reiservaring

De SLM vliegt vanaf 18 december via Aruba en Curaçao naar Miami en begint twee dagen later met het onderhouden van de route Paramaribo-Guyana-Barbados. De nieuwe routes moeten onder meer de connectiviteit verbeteren.-

voor het reizende publiek.

Op 20 december introduceert Surinam Airways zijn volgende nieuwe bestemming: Bridgetown, Barbados. De vluchten zijn op de woensdag en zondag. Vanuit Suriname zal via Guyana naar Barbados worden gevlogen. Beide landen zijn vooraf bezocht.

Op haar Facebookpagina schreef de SLM dat zowel de Barbadaanse als Guyanese autoriteiten en luchtvaartinstanties deze nieuwe Surinam Airways-dienst toelichten. Er is op het eiland gesproken met onder meer de luchthavenautoriteit, de Kamer van Koophandel, reisagenten, de toerisme autoriteit en dienstverleners om de nieuwe route op te starten, maar ook in stand te kunnen houden.

De SLM meent dat met het vliegen op Barbados de connectiviteit vanuit Suriname en Guyana wordt verhoogd en er ook een basis wordt gelegd voor het verder uitbreiden van haar operatie via Georgetown naar eventueel Noord-Amerika en Europa. In Guyana zijn er daarom ook gesprekken gevoerd met alle relevante actoren, die allemaal ook enthousiast hebben gereageerd

op de introductie van deze nieuwe bestemming, schrijft de national carrier.-

de Ware Tijd**REDACTIE**

Terence Oosterwolde - adjunct-hoofdredacteur - terence@dwt.net

ADVERTENTIES tel. 472823

Silvie Pawiroastro - Chef advertenties - silvie@dwt.net
Print reserveren - adv@dwt.net / dewaretijd2@gmail.com
DWTonline reserveren - salesonline@dwt.net

ADMINISTRATIE

Chequita Kasma - debiteuren - finadm@dwt.net

TELEFOON CENTRALE - 472823

-- de Ware Tijd is een publicatie van DWT Publishing NV --

REDACTIONEEL

EEN BURGER DIE anoniem wenst te blijven – een zogenaamde klokkenluider – heeft bij het Openbaar Ministerie een verzoek ingediend om strafrechtelijk onderzoek te doen naar een zaak waar president Chandrikapersad Santokhi en minister Riad Nur Mohamed van Openbare Werken bij betrokken zouden zijn. De bewindslieden worden beschuldigd van frauduleuze handelingen waardoor de staat Suriname voor ruim 7,5 miljoen US dollar zou zijn benadeeld. Dit bedrag zou onrechtmatig aan het particuliere bedrijf Pan American Real Estate zijn betaald in verband met een woningbouwproject dat in samenwerking met de overheid wordt uitgevoerd.

De beschuldiging komt erop neer dat Nur Mohamed valselijk opgemaakte raadsvoorstellen bij de regering heeft ingediend en de president op basis daarvan valselijk missiven (documenten) heeft gemaakt om de betaling aan het bedrijf te autoriseren. Het Openbaar Ministerie heeft ontvangst van het verzoek tot onderzoek tegenover verschillende media bevestigd onder toevoeging dat de klacht wordt doorgestuurd naar de Desk

**Aanklacht
serieus behandelen**

Anti-Corruptie van het parket van de procureur-generaal (pg). Deze zal de stukken bestuderen en vervolgens de procureur-generaal adviseren over eventuele vervolgstappen.

Het verzoek blijkt, afgaande op de datering, al op 20 november naar het Openbaar Ministerie te zijn gegaan. Kennelijk omdat het parket hierover geen mededelingen aan de samenleving heeft gedaan, stuurde de klokkenluider het verzoek met documenten naar vrijwel alle media en een aantal journalisten. Dit is kennelijk ook gedaan om te voorkomen dat deze zaak in de doofpot verdwijnt. Volgens de aangever zouden aan de president en minister steekpenningen zijn betaald, maar hierover zijn er geen stukken als bewijsmateriaal in het dossier aange-

troffen. Desalniettemin is dit een zeer ernstige aantijging. Het is van belang dat het Openbaar Ministerie met deze zaak zeer voortvarend aan de slag gaat en de samenleving ten spoedigste informeert over zijn bevindingen. Deze kwestie is van zo groot belang dat ze niet op de lange baan mag worden geschoven. Suriname bevindt zich in een heel moeilijke situatie waarbij een economisch herstelplan wordt uitgevoerd waarvan het succes deels zal afhangen van de hulp die van internationale (financiële) instellingen zal worden verkregen. Een verdenking van mogelijke betrokkenheid van corruptie zal dus niet lang boven het hoofd van de president mogen blijven hangen, omdat dit niet alleen zijn reputatie, maar vooral de reputatie en betrouwbaarheid van Suriname internationaal zou kunnen schaden. Zowel in het belang van de Surinaamse samenleving, de president als de minister is het noodzakelijk dat snel klaarheid komt in deze zaak en dat de samenleving omstandig wordt geïnformeerd.-

TE KOOP

Te koop: (For Sale) eigendomsperceel aan de Amalia Ramerweg (zijweg Helena Christinaweg) 1) 800 m2. 2) Ontbost. 3) Water en elektriciteit aanwezig. 4) Bebouwde weg 5) Perceel ID. Tel: 8522841/8859421.

Perceel 350 m2 eigendom Verl. Keizerstraat over de Van Idsingastraat Tot. bedrag euro 20.000. Tel: 8432471.

Perceel 500 m2 eigendom Hoek Hoofdweg Hermitage – en Osebolaaan Tot. bedrag euro 65.000. Tel: 8432471

T.k. perc. 2100m2 te Waterland (Domburg) vr.pr. euro 5500. Info/Contact met de verloper / 8828132

T.k. 200 ha eigendom voor landbouw/veeteelt/viskweek km.30 Commewijne. Contact 08518165 (Whatsapp/Tel)

TE HUUR

Te huur aangeboden zakenpanden gelegen in hartje Paramaribo, groot 2700 m2, voorzien van alle voorzieningen en accommodaties. Voor info bel leno. 7201131.

Te huur bedrijfspand aan de Indira Ghandiweg 415, geschikt voor Travel of Reisbureau, Verzekeringsbureau of ook wel geschikt voor Cyber en Kantoorbenodigdheden doeleinden. Voorheen de Waldo Travel Bureau. Voor meer info bellen op het Tel: 7776429.

T.h. omgeving Kernkampweg (PBM), ruim kantoorgebouw 500 m2. Cont. 08518165 (Whatsapp + Tel.).

T.h. 2 slpkms. / keuken /bad en toilet / kleine voorzaal /licht & water incl. Srd 6500, 1 maand borg / 1 maand huur/ Whatsapp: 8435127.

PERSONEEL

Adm. medewerk. gevr. omg. Zorg & Hoop. Sollicitatie info: 8989990.

DIEREN

T.k. volbloed Duitse /Herder pupps 2x ontw. en 1x gevacc 9 wkn. oud vader + moeder aanwezig prijs U\$ 300. Tel: 7132986 / 8638240

5th Anniversary MAS Maroon Assisted Support Striving for Excellence Mobility and Facility Support Development				
08 dec '23				
Getij waarden in cm t.o.v. de laagwaterstand, bij de monding van de				
Tijden	Suriname	Nickerie	Marowijne	
02:00	201	238	205	
08:00	80	109	76	
14:00	224	257	230	
20:00	82	86	76	

In samenwerking met de Ware Tijd

5th Anniversary MAS Maroon Assisted Support Striving for Excellence Mobility and Facility Support Development				
10 dec '23				
Getij waarden in cm t.o.v. de laagwaterstand, bij de monding van de				
Tijden	Suriname	Nickerie	Marowijne	
04:00	218	253	222	
09:00	81	99	68	
15:00	244	277	250	
22:00	58	52	50	

In samenwerking met de Ware Tijd

5th Anniversary MAS Maroon Assisted Support Striving for Excellence Mobility and Facility Support Development				
09 dec '23				
Getij waarden in cm t.o.v. de laagwaterstand, bij de monding van de				
Tijden	Suriname	Nickerie	Marowijne	
03:00	210	245	215	
09:00	71	97	71	
15:00	241	278	241	
21:00	69	68	63	

In samenwerking met de Ware Tijd

BEKENDMAKING

Het Advocatenkantoor Kraag N.V. maakt hierbij bekend dat bij vonnis van de Kantonrechter in het Eerste Kanton d.d. 04 december 2023, (Civar no.: 202303908) mevrouw **ISSA, DIANA MARIA, gehuwd OEMRAWSINGH**, geboren op 11 januari 1948 te New York, Verenigde Staten, onder curatele is gesteld.

OPROEPING

CIVAR NO. 2023 00806

Heden vrijdag 8 december 2023, ten verzoeken van **Resosemito Earl Stuart**, wonende aan de Moesafierweg no.29 in het distrikt Saramacca, domicilië kiezende aan de Mozartstraat no. 98 te Paramaribo, ten kantore van Birtantie en Partners advocaten, van wie mr. S.Birtantie-Brispat, advocaat, optreedt als gemachtigde; Heb ik, Jaggi, Manodjkoemar, deurwaarder bij het Hof van Justitie, op bevel van de kantonrechter in Eerste Kanton,

Opgeroepen

Kartoredjo, Susanne Siljatie, zonder bekende woon – en / of verblijfplaats, **om op maandag 18 december 2023 om 8.30 uur** te verschijnen ter openbare terechtzitting van het kantongerecht in het Eerste Kanton, gehouden wordende in het gerechtshuis aan de Grote Combeweg no. 2. Voor de behandeling van bovengenoemde zaak.

Deurwaarder M. Jaggi

BEKENDMAKING ALV

Aan: Alle Oase leden

Hierbij wordt u uitgenodigd ter bijwoning van een **Algemene Ledenvergadering** te houden op:

Datum : donderdag 14 december 2023
Tijd : 19:30 uur
Locatie : vereniging OASE

De agenda:

1. Opening
2. Mededelingen
3. Aanvulling/aanname agenda
4. Behandeling notulen ALV 24 nov. 2023
5. Voorstel aanpassing contributie
6. Behandeling jaarbegroting 2024
7. W.V.T.T.K.
8. Rondvraag
9. Sluiting

In het belang van de vereniging is uw aanwezigheid gewenst.

Het bestuur van de Vereniging Oase, namens deze,
J. Naarendorp
Secretaris

Vereniging Oase

Dankbetuiging

**Zoveel bloemen,
zoveel brasas,
zoveel warme woorden,
zoveel belangstelling en,
zoveel troost.**

Hartelijk dank voor uw blijk van medeleven na het overlijden van onze man en vader

Eduard George Monsels

Vanwege de overweldigende belangstelling is het voor ons onmogelijk u allen persoonlijk onze oprechte dank te betuigen. Een speciaal woord van dank gaat uit naar Ds. Lucia Breeveld voor de attentie en troostrijke woorden voor en tijdens de uitvaartdienst en de afleggersvereniging die voortreffelijk werk heeft geleverd.

Namens:

De weduwe,
Mw. Lilian Monsels -Thompson

De kinderen:

Dewany Monsels en gezin,
Fahrída Monsels en,
Suleta Drielsma - Monsels en gezin.

Dankbetuiging

Wij willen dank zeggen aan allen die ons hebben ondersteund bij het heengaan en de uitvaart van onze moeder, schoon-, groot- en overgrootmoeder

Elfriede Bernadette Maria Alexander-Vanenburg 'Friede'

Dank aan het team van thuiszorg die liefdevol het leven van mijn moeder de laatste jaren zo comfortabel mogelijk heeft gemaakt.

Dank aan Diaken Samiran en het team van de Driekoningen Kerk die het religieuze deel van de uitvaart hebben georganiseerd.

Dank aan familie en vrienden die in woord en daad ons hebben ondersteund bij het heengaan en de uitvaart van ma.

Dank aan de velen vrienden en kennissen, die hun belangstelling hebben getoond de afgelopen dagen.

Dank, dank, dank.

De familie

Hoe lieflijk, hoe vol heiligenot, O Heer der legerscharen God, zijn mij Uw huis en tempelzangen! Hoe branden mijn genegenheeden, om 's Heren voorhof in te treden! Mijn ziel bezwijkt van sterk verlangen. Mijn hart roept uit tot God, die leeft en aan mijn ziel het leven geeft.

Waarom ben jij zo heel plotseling en snel weggegaan uit ons midden? Jij was de andere helft die alles en ons allemaal onder controle en in stand hield. Het gezin dat jij hebt helpen opbouwen zal altijd in stand blijven door de sterke moed die in jou was en heb overgedragen aan jouw nageslacht.

Hiermede maken mijn kinderen, met hun respectieve gezinnen en ik bekend, dat van ons is heengegaan mijn innig geliefde echtgenote, hun moeder, schoon-, groot- en overgrootmoeder:

Irene Theodora van Kust - Beek,

geboren op
8 februari 1942 en
overleden op
4 december 2023.

In haar jonge levensjaren heeft Irene gewerkt als verpleegkundige in het 's Lands Hospitaal. Bij de Surmac N.V. werkte zij als beheerder van de Kantine. Ze heeft ook gewerkt bij het Ministerie van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur, als handarbeid leerkracht in zowel Paramaribo als in het binnenland, waardoor zij zodoende ook koek- en baklessen in het binnenland verzorgd heeft.

Er zal voorafgaand aan de teraardebestelling, geen singi neti worden gehouden.

Gelegenheid tot het nemen van afscheid is op: **dinsdag 12 december 2023** op de begraafplaats Marius Rust aan de Dr. Sophie Redmondstraat, van **14:30 uur – 16:00 uur**. De rouwdienst is van **16:00 uur – 17:00 uur**. Na de rouwdienst zullen we onze geliefde Irene naar haar laatste rustplaats begeleiden.

Namens: Dhr. Ewald van Kust
De kinderen met hun gezinnen:
Randy en gezin
Loecita
Lucien en gezin
Regillio en gezin
De zonen van wijlen Derry!
Genevieve
Rozana en gezin
Giovany en gezin
Harold en gezin
Romania en gezin

Rust in vrede mijn geliefde en moge de Here jouw ziel zegenen.

EBS EnergieBedrijven Suriname

PROCUREMENT OF GOODS

Open Competitive Bidding - Service Connection & Grid materials /2023

The N.V. Energiebedrijven Suriname (N.V. EBS) invites eligible bidders for the open competitive bidding for the supply and delivery of the following goods:

Service Connection & Grid materials

- 1. Contracting authority**
N.V. Energiebedrijven Suriname – N.V. EBS
 - 2. Type of contract**
Unit-rate based (Including all related cost per item such as handling cost, storage, insurance and freight)
 - 3. Obtainment of the bidding document**
The bidding documents can be obtained by sending an email to: Procurement.goods@ebs.sr and Ronald.Rozenblad@ebs.sr
- To obtain the tender documents a deposit of **USD100,-** needs to be made to the following bank account:
- **SRD bank account HKB 20513-10-73 or**
USD bank account HKB 20588-48-61.
The proof of payment must be emailed to Procurement.goods@ebs.sr
- 4. Deadline for submission of bids**
Electronic submission of bids is required which is set up in a secure IT environment.
The deadline for submission of bids is:
Date: **Friday 19 January 2024**
Time: 12:00 PM Local time (GMT 15:00)
Address: Electricalgridmaterials@ebs.sr
 - 5. Additional information**
Additional information can be requested by sending an email to Mr. Henk Holtuin and Mr. Ronald Rozenblad via the email: Procurement.goods@ebs.sr and Ronald.Rozenblad@ebs.sr **until midday Friday 22 December, 2023.**

Paramaribo, 29 November 2023

Waarlijk, mijn ziel, keer u stil tot God, want van Hem is mijn verwachting Psalm 62:6

Dankbaar voor alles wat hij voor ons heeft gedaan, maken wij bekend dat naar huis is geroepen, op donderdag 30 november 2023 onze lieve zorgzame vader, groot-, overgroot- en pleegvader, de heer

Sammy Harold Rudi Vreede
in de gezegende leeftijd van 91 jaar.

Hij was lid van de Nationale Suriname, de NPS en Parlementariër voor het disrikt Brokopondo van 1967 tot februari 1980.

De singineti is op zaterdag 9 december 2023 in Grun Jari aan de Johan Adolf Pengelstraat van 20.00 tot 24.00 uur

De uitvaartplechtigheden zullen plaatsvinden op maandag 11 december in Grun Jari. Van 14.00 - 15.30 uur is er gelegenheid om afscheid te nemen gevolgd door een uitvaartdienst van 15.30 - 16.30 uur. Hierna is er weer gelegenheid om afscheid te nemen tot 17.00 uur. Na afloop wordt onze vader afgevoerd naar de begraafplaats Marius Rust waar hij ten grave gedragen zal worden.

Namens de dankbare kinderen:
Albertine Vreede en kind
Clifton Vreede en gezin
Nancy Vreede en gezin
Danielle Vreede en Henk Oehlers
Chequita Kensenhuis - Josafath en gezin
Naomi Vonkel - Josafath en gezin
Jowinsa Westenburger en kind

Moge zijn ziel in vrede rusten.

BESCHOUWING

Chandrikapersad Santokhi: Van crimefighter tot president van schurkenstaat (2)

Het is nog geen vijftien jaar geleden dat Chandrikapersad Santokhi als minister van Justitie en Politie de reputatie van crimefighter had opgebouwd. Criminelen deden het in die periode bij wijze van spreken in hun broek voor hem en de klad was in de cocaïne-transporten gekomen. Maar nu hij president is, lijkt Suriname juist overgeleverd aan het geboefte. Het land heeft nu veel weg van een schurkenstaat, zeker in de ogen van het buitenland.

TEKST
ARMAND SNIJDERS
BEELD
DWT ARCHIEF

Bij de verkiezingen van mei 2010 werd Santokhi, wiens populariteit binnen de VHP en in het land behoorlijk was toegenomen, door toedoen van de toenmalige voorzitter van de oranje partij, Ram Sardjoe, niet zoals iedereen had verwacht de lijsttrekker in Wanica. Sardjoes argument was dat Santokhi beter kon dienen als lijstduwer. Hij haalde in ieder geval genoeg stemmen om te worden gekozen.

Echter, het was een bittere pil voor hem dat het Nieuw Front – waar de VHP deel van uitmaakte – slechts veertien zetels behaalde en de NDP/Megacombinatie samen met onder meer de ACombinatie van Ronnie Brunswijk 36. Daardoor had Santokhi, die door het Nieuw Front was voorgedragen voor het presidentschap, het nakijken.

Huldiging van Chandrikapersad Santokhi in zijn hoedanigheid als politiecommissaris in december 2003 door de toenmalige procureur-generaal Subhas Punwasi.-.

‘Voor iedereen die had gedacht dat Santokhi ook in zijn hoedanigheid als staatshoofd korte metten zou maken met criminele activiteiten en de plegers, is zijn presidentschap tot nu toe één grote deceptie.’

Decembermoorden

Hij belandde dus in de oppositiebanken. Korte tijd later werd hij wel voorzitter van de VHP. In de oppositie viel hij nauwelijks op, totdat president Desi Bouterse in mei 2012 de Amnestiewet wilde wijzigen, waardoor hij niet meer zou kunnen worden vervolgd voor zijn rol bij de Decembermoorden van 1982.

Santokhi reageerde woest, maar kon er in het parlement weinig tegenin brengen. Voor de camera van het Nederlandse actualiteitenprogramma ‘EenVandaag’ beloofde hij plechtig de wet te zullen intrekken, zodra hij president zou zijn. Maar ruim een jaar later was hij in een interview met *Parbode* naar de verkiezingen van 2015 een stuk minder stellig in zijn afkeer naar de NDP en met name Bouterse toe.

Hoewel tijdens dat gesprek vooral de doofpotaffaires, de ordening van de goudsector, de drugscriminaliteit en andere onfrisse zaken centraal stonden, zette hij ook alvast de deur op een kier voor een eventuele toekomstige samenwerking met de NDP. Ook al zou Bouterse daar nog aan de touwtjes trekken, hij stond daar vooraf best voor open. “Maar als mijn achterban daarom vraagt, zal ik haar wel uitleggen waarom dat moeilijk ligt”, zo zei hij cryptisch. Echter, het was toen al duidelijk dat hij heel veel concessies zou willen doen om de macht te krijgen.

Maar de verkiezingen van 2015 liepen voor Santokhi en de VHP weer op een deceptie uit. De NDP haalde een grote overwinning en verkreeg zelfs een meerderheid in het parlement. Echter, in 2020 lukte het Santokhi wel, nota bene geholpen door de NDP. Die partij werd afgestraft omdat ze een zootje van 's lands financiën had gemaakt en vrijwel niemand die partij weer in het machtscentrum wilde. Santokhi en de VHP waren eigenlijk het enige alternatief; ze sleepten deze keer op hun sloffen een – weliswaar bescheiden – overwinning binnen.

Deuk in onkreukbaar imago

Voor iedereen die had gedacht dat Santokhi ook in zijn hoedanigheid als staatshoofd korte metten zou maken

met criminele activiteiten en de plegers, is zijn presidentschap tot nu toe één grote deceptie. Om ervoor te zorgen dat hij het hoogste ambt kon gaan bekleden, moest hij wel een coalitie vormen met Abop van oud-rebellenleider Ronnie Brunswijk, die op de opsporingslijst staat van Interpol vanwege zijn veroordelingen wegens drugshandel in Nederland en Frankrijk. Daarmee was de toon gezet voor wat nog komen zou.

Santokhi zwichtte zelfs voor de druk van de Abop-voorzitter en accepteerde dat deze vicepresident werd. Daardoor werden ook in het buitenland de nodige wenkbrouwen gefronst, want daar was gehoopt dat Suriname na tien jaar Bouterse met een compleet schone lei zou beginnen. Dat was met Brunswijk absoluut niet het geval. Het was in ieder geval de eerste deuk in het onkreukbare imago van Santokhi.

Toename aantal cocaïneoplossingen

Er zouden vervolgens nog vele nieuwe deuken in zijn imago volgen: allereerst is er sinds zijn aantreden in de havens van Rotterdam, Vlissingen en Antwerpen een behoorlijke toename van het aantal cocaïneoplossingen die via Suriname waren verscheept. Volgens de Europese autoriteiten omdat de controle in de Surinaamse haven ernstig tekortschiet.

‘Iedere president zou willen weten wie die foute politici zijn, maar vanuit Suriname is nooit opheldering gevraagd bij de Braziliaanse autoriteiten.’

En de Franse autoriteiten klagen steen en been dat ze worden overspoeld met bolletjesslikkers die via Suriname cocaïne op de vluchten van Cayenne naar Parijs proberen te smokkelen. Twintig procent van de totale cocaïnebehoefte in de Franse hoofdstad zou inmiddels op die manier via Suriname worden geleverd.

Heb je het over drugssmokkel en Frankrijk, dan komt al snel de naam van Abop-ondervoorzitter Joël ‘Bordo’ Martinus naar boven drijven. Die werd door Santokhi, ondanks een veroordeling bij verstek door een Franse rechter, aangesteld als directeur van de Anthony Nesty Sporthal. Iedereen vond dat onbegrijpelijk, maar Santokhi's argument zal zijn geweest dat hij dit onder zware druk van Brunswijk moest doen.

‘Bordo’ presteerde weinig en bovendien wilde de Surinaamse justitie hem vorig jaar november oppakken op verdenking van onder meer moord en drugshandel. Maar hij wist uit handen van de sterke arm te blijven, omdat hij was getipt. Niemand vroeg zich af hoe dat mogelijk was, ook Santokhi niet. Die heeft nog nooit op de heikele kwestie gereageerd.

Zoals hij ook nooit een reactie heeft gegeven op het feit dat zijn vicepresident de in Nederland veroordeelde en destijds voortvluchtige drugscrimineel Piet Wortel jarenlang een veilig onderkomen bezorgde in Suriname en deze zelfs een grote hoeveelheid goudstaven voor Brunswijk in bewaring kon nemen. Datzelfde geldt voor de Braziliaanse onthullingen van nog geen twee jaar geleden over de banden die vijf actieve en vooraanstaande politici uit Suriname zouden hebben met drugsbonzen bij de zuiderburen. Iedere president zou willen weten wie die foute politici zijn, maar vanuit Suriname is nooit om opheldering gevraagd bij de Braziliaanse autoriteiten.

Suriname een narcostaat

Verder blijkt Suriname een paradijs te zijn voor piloten van drugsvliegtuigjes die hun illegale lading willen dumpen. Daarvoor zijn er zo'n veertig heimelijk aan-

gelegde airstrips in het regenwoud, zo is uit onderzoek van *Le Monde* gebleken. De Franse krant had zich op Suriname gestort na de overdreven reactie die minister Albert Ramdin van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking had gegeven na de verschijning van de *Netflix*-serie ‘Narco Saints’. Daar wordt Suriname in weggezet als een narcostaat, wat het land volgens hem niet meer is. De stamper die hij daarover maakte, trok internationaal de aandacht.

Maar er waren ook kwesties die niets met cocaïne te maken hadden, maar waarbij wel mogelijk strafbare feiten zijn gepleegd, de zogenaamde witteboordencriminaliteit. Zoals de dubieuze oprichting van New Surfin en het schandaal rond de Deense Hybrid Power System Group, die miljarden US dollars zou investeren in onder meer een waterstoffabriek. Vooral bij de rol van Ramdin en zijn toenmalige collega Armand Achaibersing van Financiën en Planning werden vraagtekens gezet, maar het Openbaar Ministerie heeft hun betrokkenheid bij beide zaken nooit echt onderzocht.

Doofpotaffaires

Santokhi zelf heeft naar verluidt zijn invloed aangewend om te voorkomen dat de directeur van de Hakinbank, Rafiek Sheorajpanday, zou worden vervolgd vanwege ongewenste gedrag jegens vrouwelijke medewerkers. Santokhi wilde dolgraag dat hij ongestoord mocht blijven zitten omdat de bankman zorgde dat de overheid kon blijven lenen om de staatsfinanciën draaiende te houden. Dat was belangrijker dan het rechtsgevoel van de getroffen vrouwen.

En dan zijn er nog de criminele activiteiten bij Suri-Change in Nederland. Die leidden onlangs zelfs tot de ondergang van het ooit gerenommeerde bedrijf, dat nauw verbonden is met Surichange Bank. Ondanks dat er vermoedens zijn dat de bank ook in Suriname betrokken zou zijn bij duistere praktijken, heeft de regering nooit om opheldering gevraagd.

Al deze zaken bij elkaar, tezamen met de veel andere doofpotaffaires, hebben Suriname inmiddels het imago van een schurkenstaat gegeven. Het wordt nog niet hardop gezegd om de regering niet tegen het hoofd te stoten, maar vooral in de buitenlandse wandelgangen wordt er uitgebreid over gesproken. Dat is iets dat Santokhi – die de reputatie van crimefighter al lang van zich heeft afgeworpen – zich heel goed moet realiseren en zichzelf zeker mag aanrekenen.-.

In september 2014 sprak Chandrikapersad Santokhi compleet met cowboyhoed de aanwezigen toe tijdens een bijeenkomst in Nederland. De keus voor de hoed was geen vreemde. Santokhi werd toen ‘Sheriff’ genoemd.-.

Waardering

Psycho grote winnaar achtste SuMusic Awards

TEKST
SHANAVON ARSOMEDJO
BEELD
PRIVÉCOLLECTIE

PARAMARIBO — Veel artiesten zijn blij dat dit jaar de SuMusic Awards weer zijn uitgereikt. Zij zijn namelijk van mening dat het hen goed doet om toch een organisatie te hebben die de Surinaamse artiesten de waardering geeft voor hun harde werk in de muziekindustrie. Wel hopen zij dat de organisatie de volgende keer beter zal zijn.

De achtste editie, maar eerste sinds 2019, vond op 1 december plaats in Ballroom Prince. 25 artiesten en bands werden geëerd met een award. De aanwezigen waren er niet over te spreken dat het event ruim een uur later van start ging. Maar het lange wachten werd goedge maakt met optredens van onder anderen Kennia Domini, Naomi Sastra, Freestyle en Raff Chanco. Ook Lil' Young, Shaf Amatstam, Powl Ameeralli en Tanisha Spa gaven een liveoptreden.

Corona Band best bigi paku. Tranga Rugie werd uitgeroepen tot best female artist.

Meerdere nominaties

Kennia Domini, die heel veel nominaties op haar naam had staan, ging naar huis met de award voor best gospel en best newcoming female artist. Psycho had de meeste nominaties – acht – waarvan hij vijf verzilverde: best male, best dancehall artist, best live act, record of the year en artist of the year.

Ook Lil Young deed het goed. Hij kreeg de titel van best newcoming male en best trap artist. Tot een ieders verrassing werd Anny Soulcatcher uitgeroepen tot best kabula talent. De beste kabula artist is nog steeds Danninho. Best music video ging naar Jamez Levels voor zijn videoclip 'Tum Hi Ho' en best marron act naar Hotfire.

'Eindelijk' een award

Powl Ameeralli was vereerd om na een muziekcarrière van veertig jaar eindelijk een award in ontvangst te mogen

'Powl Ameeralli was vereerd om na een muziekcarrière van veertig jaar eindelijk een award in ontvangst te mogen nemen.'

Psycho werd de grote winnaar van de SuMusic Awards 2023. Hij sleepte vijf prijzen in de wacht.

Elk optreden was 'bijzonder'. Domini en Sastra maakten beiden een heel goede beurt. Lil Young verraste met zijn podiumkunsten. Het optreden van Shaf Amatstam riep herinneringen op aan Maroef Amatstam, maar de zoon liet horen wat hij aan talent bezit.

Awards

De eerste award ging naar Sangrafu, die werd uitgeroepen tot best kawina band. Esekematoko ging er vandoor met de titel beste inheemse sensatie.

Een verrassing was dat de award voor best reggaeartiest niet ging naar één, maar naar twee artiesten. Zowel Jah Handsbaas als Badderman mochten een award in ontvangst nemen.

De pop jawa scene werd beloond met twee awards. Xession werd uitgeroepen tot beste pop jawa band, Selection ging naar huis met een motivational award. Freestyle kwam in aanmerking voor de titel van best Hindi act en Haroen van

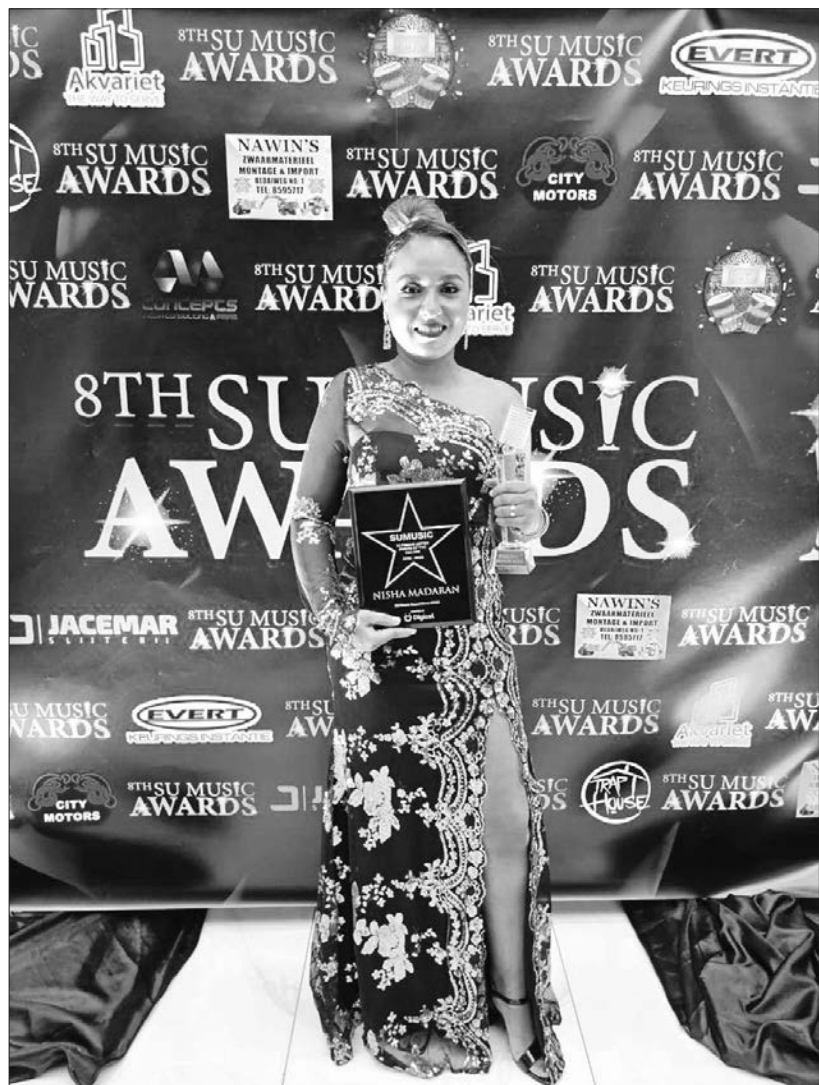
nemen. Deze kreeg hij voor best written song voor het nummer 'No wan dey' met Mark Westfa.

Best Suri anthem ging naar Awanja en best kasekoband werd Damaru & The Love Messengers. De andere motivational awards gingen naar Naomi Sastra, Wan Ede, Raff Chanco en Shuga.

Eervolle vermelding

Een eervolle vermelding werd gegeven aan bijzondere artiesten en hun producties uit de periode 2020-2021. Deze onderscheidingen werden toegekend aan Johan Misidjan en Derillio ('Mi Lobi Wi' uit 2021), Benaja ('Walking Paradise' uit 2021), Byciel Watsaam en Arantis Forster ('Zij is Degene' uit 2021) en Nisha Madaran en RePlay ('Ware Liefde' uit 2020).

Madaran kreeg een andere bijzondere onderscheiding. Zij werd uitgeroepen tot de Su Music Ultimate Artist of the Decade 2013-2023.-.

Nisha Madaran kwam in aanmerking voor een eervolle vermelding en werd daarbovenop uitgeroepen tot Su Music Ultimate Artist of the Decade.-.

Rode Kruislaan 11A, Paramaribo-Suriname ☎ (+597) 499808

Advertisement for Position of Multilingualism Consultant Ministry of Education Science and Culture – Consolidating Access to Inclusive Quality Education in Suriname Deadline: 15 December 2023

The Government of Suriname (GOS) and the Inter-American Development Bank (IDB) signed a loan on February 22, 2022 concerning the project "Consolidating Access to Inclusive Quality Education in Suriname (CAIQES), Contract No: 4984/OC-SU". The main objectives of the program are to increase the quality of teaching practices and content in lower secondary and early childhood education services for children with low readiness to learn and non-native Dutch speakers and to improve access to adequate school infrastructure for children in remote and semi-urban areas.

Under the new Loan Agreement, executed by MOESC, the Program Management Unit (PMU) of CAIQES is seeking qualified Surinamese citizens to fill the following position:

Multilingualism Policy, Development Training, Learning Materials Consultant

Objective of the position: Provide educational technical expertise and hands-on support to develop a Policy Document and an Implementation Program including a Teach the Trainer Program and the collection and selection of materials and specifications of new materials to teach the appropriate education for multilingualism and Dutch as a second language.

Requirements for the position:

1. Minimum 10 years of experience in the field of multilingual education, education policy, training.
2. Extensive work experience (minimum 5 years) in Suriname. Working experience in multilingual settings in Suriname is an asset.
3. Knowledge / experience in the Surinamese educational system.
4. Master or higher degree or equivalent in Education, Linguistics, Multilingualism, Social Sciences, or a related field.
5. Knowledge of international human rights laws and policies relating to indigenous and tribal children.
6. Experience conducting stakeholder meetings.
7. Experience in developing and giving training to teachers.
8. Experience in developing learning materials
9. Fluency in Dutch and English. Knowledge of Sranan and/or other Surinamese heritage languages would be viewed a strong asset.

The Terms of Reference and requirements for the position can be requested by email:

beip.procurement@gmail.com or at the BEIP/CAIQES office: Rode Kruislaan 11^a, tel.no: 532306 / 499808.

Interested applicants can send or e-mail their **CV and Cover letter** before 15 December 2023 to:

CAIQES Program Management Unit
Rode Kruislaan 11^a
Paramaribo, Suriname
beip.procurement@gmail.com

Centrale Bank van Suriname

Sollicitatie-oproep

Functie: Econoom/Onderzoeker

Omschrijving Directoraat Monetaire en Economische Zaken

Het Directoraat Monetaire Zaken en Economische Aangelegenheden (DME) heeft als hoofddoelstelling monetaire stabiliteit, die tot uitdrukking moet komen in prijs- en wisselkoersstabiliteit.

Afdeling Research

De doelstelling van de afdeling Research is middels onderzoek, de monetaire, financieel-, sociaal-, en politiek-economische ontwikkelingen op sectoraal, nationaal, regionaal en internationaal niveau te analyseren, teneinde adviezen te kunnen uitbrengen aan de leiding van de Bank. De analyses ten aanzien van de diverse werkterreinen van de Bank dienen hierbij beleidsondersteunend te zijn voor haar taakuitoefening.

Functieomschrijving

De afdeling Research heeft behoefte aan **vier (4) macro-/monetaire economen of economen** met een sterke affiniteit voor kwantitatieve analyse ter ondersteuning van haar werkzaamheden in het kader van macro-economische onderzoeken en modelbouw activiteiten.

Taken en verantwoordelijkheden

De taken horende bij deze functie zijn voornamelijk:

- Het maken van wetenschappelijke analyses en het produceren van research papers;
- Het uitbrengen van adviezen met betrekking tot het economisch beleid;
- Het uitbrengen van adviezen ten aanzien van het monetaire en wisselkoersbeleid van de Bank;
- Het schrijven en becommentariëren van beleidsvoorstellen;
- Het modelmatig monitoren en projecteren van economische en financiële grootheden ter bijsturing van gevoerd beleid alsook ter simulering van voorgenomen beleid van de Bank;
- Het produceren van verslagen over de nationale economische ontwikkeling;
- Het participeren in werkgroepen, trainingen en conferenties.

Functievereisten

- Een afgeronde academische opleiding in de economische wetenschap (BSc of MSc of drs.)
- Affiniteit met wetenschappelijk macro-economisch onderzoek
- Sterke analytische en kwantitatieve vaardigheden (Statistiek en Econometrie)
- Vaardigheden in software ten behoeve van kwantitatieve analyse alsook in Ms Office
- Academische schrijfvaardigheden
- Een goede teamgeest
- Accuratesse en flexibiliteit
- Goede beheersing van de Nederlandse- en Engelse taal (schriftelijk en mondeling)

Solliciteren

Spreekt deze functie u aan en bent u toe aan een nieuwe uitdaging, dan ontvangen wij gaarne uw sollicitatiebrief en curriculum vitae uiterlijk **22 december 2023**.

Deze kunt u verzenden naar de afdeling Human Resources Management van de Centrale Bank van Suriname via het e-mailadres hmr@cbvs.sr

Tweede Wiki Loves Monuments Suriname-fotowedstrijd: ‘Dat juist deze foto tot de winnende is gekozen is een complete verrassing’

“Ik had mooiere foto’s opgestuurd. Dat juist deze foto tot de winnende is gekozen, is een complete verrassing”, reageert Henk Defares trots. Met zijn foto van het houten vervallen gebouw aan de Stoelmanstraat 44 is hij tot winnaar uitgeroepen van de Wiki Loves Monuments-fotowedstrijd in Suriname.

TEKST
AUDRY WAJWAKANA
BEELD
AUDRY WAJWAKANA/
HENK DEFARES

De tien finalisten werden woensdagmiddag tijdens een speciale bijeenkomst op het kantoor van Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname (SGES) in bijzijn van juryleden bekendgemaakt. Het is de tweede keer dat de Wiki Loves Monuments-fotowedstrijd in Suriname wordt georganiseerd door SGES in samenwerking met Wikimedia Nederland.

De tweede prijs ging naar Soniema Gajapersad met een foto van de Vredeskerk van de Evangelische Broedergemeente Suriname aan de G.G. Maynardstraat in Nieuw-Nickerie. Op de derde plaats eindigde Vishal Maipio met een foto van het interieur van de Sint Petrus en Paulus Kathedrale basiliek.

‘We moeten nog veel doen aan het behoud van al onze monumentale gebouwen, want als we om ons heen kijken zien we dat vele in verval raken.’

Henk Defares

Dubbele prijs

Defares eindigde met een andere foto op de vijfde plaats. Aan *de Ware Tijd* vertelt hij meer dan veertig jaar hobby fotograaf te zijn. Het is de tweede keer dat hij aan een fotowedstrijd heeft meegedaan. Hoewel mensen hem vaak prijzen over zijn ‘goede foto’s’ is hij door deze wedstrijd nu pas overtuigd van zijn kwalite

it. “Dit stimuleert om nog betere foto’s te schieten”, zegt hij lachend.

Door zijn deelname aan deze wedstrijd is zijn kijk op ‘oude’ gebouwen veranderd. “Ik begrijp nu waarom mensen zich hiervoor inzetten. Veel mensen lopen langs oude gebouwen zonder erbij stil te staan wat er achter schuilt. Het is ons eigen erfgoed. We moeten nog veel doen aan het behoud van al onze monumentale gebouwen, want als we om ons heen kijken zien we dat vele in verval raken.”

Mooie stimulans

Ook Maipio heeft een tweede foto – de achtste plaats – in de top tien. Die schoot hij van Kong Ngie Tong Sang aan de Sophie Redmondstraat.

Het is de eerste keer dat hij aan een fotowedstrijd heeft deelgenomen. Hij is, net als Defares, erg verrast dat zijn foto in de top drie is beland. “Dit geeft aan dat ik beter ben dan ik zelf had gedacht en het is zeker een mooie stimulans om door te gaan met mijn hobby”, geeft hij aan.

Het fotograferen van monumentale gebouwen was voor hem een leerrijke ervaring. “Soms zag ik oude gebouwen waarvan ik dacht dat het een monumentaal pand is, maar als je verder gaat vragen blijkt dat niet zo te zijn”, zegt hij.

Maipio hoopt dat meer mensen aan zo een wedstrijd meedoen, “want zo leer je je land ook kennen”. De andere finalisten zijn Claudine Mankupranata-Elmont (vierde), Khaleesi24 (zesde), Terence Oosterwolde (zevende), Kristianne Waridjan (negende) en Jacintha Rampersad (tiende).

Wereldbekendheid

In tegenstelling tot vorig jaar mochten nu alleen mensen die in Suriname wonen meedoen. Vorig jaar mocht eenieder die foto’s van Surinaamse monumenten had gemaakt inzenden. De Nederlander Henk Olieman werd niet alleen de winnaar, maar bezette totaal zeven finaleplaatsen binnen de top tien. Om meer Surinamers de gelegenheid te geven in de finale te komen, veranderde SGES de regels.

Dit jaar werden 342 foto’s ingestuurd. “Iets minder dan vorig jaar, maar er hebben wel 33 personen meegedaan, drie meer dan in 2022”, zegt Rachel Deekman van SGES. De tien finale foto’s worden ingediend voor deelname aan de internationale Wiki Loves Monuments-fotowedstrijd van Wikimedia Commons, de beeldbank van Wikipedia.

Deelname van Suriname aan de wedstrijd draagt bij aan bewustwording voor monumen-

Henk Defares (r) krijgt zijn eerste prijs aangereikt door Stephen Fokké (l), directeur van Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname.-.

tale gebouwen en het Surinaams cultureel erfgoed. Voor deze editie had SGES twee promodagen georganiseerd van een fototour met daaraan gekoppeld activiteiten voor kinderen.

Wikimedia Commons wil zoveel mogelijk foto’s van erfgoedplekken wereldwijd verzamelen. De foto’s moeten ook een bijdrage leveren tot grotere bekendheid van het Surinaams erfgoed binnen de internationale gemeenschap. Personen die interesse hebben in een bepaalde erfgoed foto kunnen in de database van Wikimedia Commons terecht, met de voorwaarde dat bij gebruik de fotograaf moet worden vermeld.

Beoordeling

De jury bestond uit Rudi Moeridjan en Hubbert Hermelijn, beiden oud-bestuurslid van de Surinaamse Fotografenvereniging (Sufov) en kunstenaar Claire Playfair. Vóór de bekendmaking van de top drie gaf Moeridjan, ook fotograaf, een korte uiteenzetting over de jurering.

Alle foto’s moesten onder een schuilnaam worden geüpload. Daarnaast controleerde SGES welke inzendingen voorkomen op de Unesco-werelderfgoedlijst. De selectie werd vervolgens doorgestuurd naar de jury.

Aan de hand van een speciaal door Wikimedia ontwikkelde applicatie waardeerden de juryleden individueel digitaal de foto’s door in aantal rondes sterren toe te kennen. De foto’s met het hoogste aantal sterren (te vergelijken met een rapportcijfer) gingen naar de volgende ronde. “Het is een heel goede applicatie, waarmee favorietisme wordt voorkomen”, legde Moeridjan uit.

Hij motiveerde de finalisten om volgend jaar weer mee te doen, maar dan niet alleen gebouwen te fotograferen, maar ook daarbij horende ornamenten. Los van een certificaat, kregen alle finalisten een presentje. De top drie kreeg ook een geldprijs.-.

Met deze foto van een vervallen houten pand aan de Stoelmanstraat won Henk Defares de tweede editie van de Wiki Loves Monuments Suriname-fotowedstrijd.-.

Met de tuktuk langs ‘Purp’-gebouwen

TEKST EN BEELD
SHARON SINGH

PARAMARIBO — “In plaats van een saaie persmeeting hebben we besloten om meer dynamiek te brengen in de doorloop naar de gebouwen”, vertelt Cultuurdirecteur Roseline Daan. Journalisten werden gisteren geïnformeerd over de vorderingen die zijn geboekt in het kader van het Paramaribo Urban Rehabilitation Program (Purp), dat wordt uitgevoerd met de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB).

Geen nieuwigheid op zich, alleen, het geschiedde niet op de traditionele manier met een persconferentie, maar met sightseeing in een tuktuk. Voor sommige verslaggevers was het ritje een bijzonderheid, omdat ze nooit eerder in een tuktuk hadden gereden.

De eerste stop was bij het gebouw van het directoraat der Belastingen aan het Kerkplein. De gevel aan de kant van de Lim A Postraat zal een verfbeurt krijgen en er komen fleurige muurschilderingen, vertelt de gids. Als er geld over is zal het hele gebouw worden opgefleurd.

‘De realiteit van de verkrotte gebouwen was een harde klap in het gezicht.’

Meer functies

Vanuit het Kerkplein werd gereden naar de bouwvallige voormalige huisvesting van het ministerie van Justitie en Politie op de kruising Henck Arron-/Mr. Dr. J.C. de Mirandastraat. Hoewel de verslaggevers zich als toeristen voelden, was de realiteit van de verkrotte gebouwen een harde klap in het gezicht van de burgers. Dat de architectuur van deze gebouwen uniek is, daar valt niet te twifelen. Het nostalgische gevoel van vroeger leeft nog onder de seniorenburgers.

Programmacoördinator Natasja Deul vertelt dat pas gerenoveerde gebouwen voor meerdere doeleinden zullen worden gebruikt, met name verhuur voor commerciële doeleinden. Met de opbrengsten kunnen de panden worden onderhouden.

Acht gebouwen

In totaal worden acht gebouwen gerestaureerd binnen Purp I. In 2017 ondertekenden Suriname en de IDB daartoe

een financieringsovereenkomst ter waarde van twintig miljoen US dollar. Het directoraat Cultuur heeft de supervisie over het project.

De naast elkaar staande gerestaureerde gebouwen van De Nationale Assemblée en het voormalige ministerie van Algemene Zaken zijn in april 2022 opgeleverd. Het gebouw aan de De Mirandastraat 10 volgde in april 2023, terwijl de oplevering van de twee gebouwen van het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting aan de Waterkant 30 en 32 gepland is voor 18 december. Tegen het einde van het jaar zullen door interventie van Purp en IDB zes gebouwen in de historische binnenstad van Paramaribo zijn gerestaureerd.

Het bouwvallige pand op de kruising Henck Arron-/Mr. Dr. J.C. de Mirandastraat waarin het ministerie van Justitie en Politie is gehuisvest, valt ook binnen het Purp.-.

Ontwikkeling literaire activiteiten Suriname

Enkele bezoekers bekijken boeken die zijn uitgesteld tijdens een boekenmarkt, waar literatuur ten verkoop werd aangeboden.-.

Het stimuleren van leesgewoonten, vooral onder jongeren, en het ondersteunen van literaire evenementen en schrijfwedstrijden zijn slechts enkele stappen in de richting van een bloeiende literaire gemeenschap. Door deze inspanningen kunnen Surinaamse schrijvers niet alleen hun eigen gemeenschap bereiken, maar ook wereldwijd weerklink vinden, waardoor de bekendheid en waardering voor de Surinaamse literatuur wordt vergroot.

TEKST
KEVIN HEADLEY
BEELD
JASON LEYSNER

Volgens Jeffrey Quartier, schrijver en bestuurslid van de Schrijversgroep '77, moet in de literatuur worden geïnvesteerd. "Zoals het er nu voor staat, moeten de schrijvers dat zelf doen en de wegen kennen om financiers te vinden teneinde bijvoorbeeld een boek te kunnen uitbrengen. De markt is klein en vijfhonderd exemplaren verkopen van je boek kan hier al worden gezien als een bestseller, maar in het buitenland is het vrij weinig. Daar moet je ook nog veel betalen voor goede promotie."

Een andere grote hindernis is de beperkte toegang van de Surinaamse samenleving tot literatuur. Bibliotheken kunnen nauwelijks boeken aanschaffen vanwege financiële beperkingen, waardoor ze afhankelijk zijn van gulle gebaren van organisaties en schrijvers. Ondanks deze obstakels zijn er lichtpuntjes. Dit jaar heeft de literaire scene in Suriname een opmerkelijke groei doorgemaakt. Maandelijks zijn er (meerdere) literaire activiteiten georganiseerd. De media hebben die in veel gevallen uitgebreid belicht.

Echter, Quartier spreekt van een bewogen jaar. De Schrijversgroep '77 heeft elke maand haar thema-avond kunnen invullen, waarbij ook nieuwe boeken zijn gepresenteerd. Niet alleen van lokale schrijvers, maar ook van schrijvers uit Curaçao en Nederland. Toch zijn er zaken die kunnen worden verbeterd. "Het scholenbezoek, zoals dat in het verleden veel werd gedaan, moet weer worden opgepakt. Met deze activiteit worden namelijk de bewustwording voor en waardering van de Surinaamse literatuur vergroot en misschien zelfs aangewakkerd."

'Zorg voor bevlogen leerkrachten die een hart hebben voor literatuur.' – Neerlandicus Jerry Dewnarain

Literatuurfestival

2023 kenmerkte zich door de bezoeken van Raoul de Jong en Karin Amatmoekrim, die presentaties gaven over hun werken. De Jong sprak over 'Jaguarman' en Amatmoekrim over 'In Wat voor Land Leef Ik Eigenlijk? Anil Ramdas: Onmogelijk Kosmopoliet'. Deze eve-

nementen trokken aanzienlijke publieke belangstelling, maar ook de presentatie van 'Faya Lobi', het boek van Ange Jessurun uit Curaçao, trok veel publiek.

Een andere opvallende gebeurtenis was het literatuurfestival 'Eenheid is Kracht'. De opkomst was minder, maar de inhoud, de workshops, presentaties en discussies hebben inzicht verschaft in de impact van het verleden van Suriname op de literatuur van Suriname. Ook werd besproken welke richting moet worden ingeslagen om de literatuur verder te ontwikkelen, met name door er meer aandacht aan te besteden in het onderwijs. Het was na jaren dat er weer een literair festival in Suriname werd gehouden.

De derde editie van de Donner/Self Reliance Schrijfwedstrijd kende 23 inzendingen, waarvan zeventien door vrouwen en zes door mannen waren ingestuurd.

'Met scholenbezoeken worden de bewustwording voor en waardering van de Surinaamse literatuur vergroot en misschien zelfs aangewakkerd.' – Schrijver Jeffrey Quartier

Hoewel er één inzending minder was dan bij de tweede editie, markeerde dit nog steeds een verdubbeling ten opzichte van de eerste.

Deze schrijfwedstrijd, georganiseerd door stichting Don Walther Fonds, is een eerbetoon aan schrijver Don Walther Donner (9 december 1929-1 september 2022), die de eerste Donner-wedstrijd in 2018 volledig sponsorde.

Toegang vergroten

Het Nationaal Archief Suriname heeft in de afgelopen jaren succesvolle presentaties georganiseerd rond boeken over het Surinaamse verleden, waar veel belangstelling voor bestond. De organisatie Skrifi heeft een jongerenboekenweek 'Plezier met Lezen' geïntroduceerd, gericht op het stimuleren van middelbare scholieren om meer te lezen en zich te verdiepen in boeken die buiten hun verplichte leeslijst vallen.

Bovendien tracht de bibliotheek van de Anton de Kom Universiteit van Suriname activiteiten te organiseren, waaronder exposities rond haar indrukwekkende collectie van Surinaamse boeken, die naar verluidt de grootste is in het land. Deze initiatieven dragen bij tot het vergroten van de toegankelijkheid van literatuur en het bevorderen van leesgewoonten in Suriname.

Stichting Platform Suriname organiseerde in verband met 'De week van het Nederlands' een poëzieavond onder grote publieke belangstelling. De organisatie Wi Tru Sranan hield een opstelwedstrijd voor scholieren om na te denken over waarden en normen.

Bijdragen van schrijvers Clarissa Vaseur, Indra Hu, Jo-Ann Monsels en Hilli Arduin aan het vergroten van het aanbod van Surinaamse boeken mogen zeker niet worden vergeten. Sommigen hebben dit jaar nieuwe werken gepresenteerd en daarbij ook activiteiten gehouden om zo hun bekendheid te vergroten. Het gaat vooral om vrouwen die zich voornamelijk richtten op kinderboeken.

Aanpassen literatuuronderwijs

Volgens Jerry Dewnarain, neerlandicus en redactielid van 'de Ware Tijd Literair', is het bijzonder slecht gesteld met literair onderwijs in Suriname. Er is een oude literaire methode, Fa yu e tron leisibakru, ontwikkeld door letterkundige Els Moor, die

nog steeds wordt gebruikt. "De methode heeft haar nut bewezen, maar moet nu worden bijgewerkt of er moet een nieuwe worden ontwikkeld. Literatuuronderwijs moet aan deze jonge generatie op een andere manier worden aangereikt, dan zoals wij dat jaren terug hebben gehad. Maak gebruik van de moderne technologie die er is. Leer leerlingen bijvoorbeeld 'Booktoks' te maken."

Onder de hashtag #BookTok op TikTok delen gebruikers hun favoriete boeken. Dat bevordert het lezen en leesplezier. "Breng boeken binnen het bereik van de leerlingen", zegt Dewnarain verder. "Zorg voor bevlogen leerkrachten die een hart hebben voor literatuur. Stel als leerkracht geen verplichte leeslijst op voor mondelinge examens. Coach de leerling en kies samen met hem of haar een leuk boek, dat geschikt is voor zijn

of haar leesniveau. We hoeven niet allemaal te eindigen bij de schrijvers Astrid Roemer en Edgar Cairo, wat wel ideaal zou zijn. Het gaat om het opwekken van de leeshonger en uiteindelijk het beleven van leesplezier! We moeten een mindshift maken. De leerlingen moeten niet meer dertien of veertien boeken lezen, maar boeken of onderwerpen die hen interesseren."

Dewnarain vindt dat het leesplezier moet toenemen en dat de jongeren niet gedwongen boeken moeten lezen. "Ik geloof dat onze jongeren wel wereldliteratuur kunnen lezen. Het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur moet het literatuuronderwijs aanpakken en vernieuwen. Maar ook ouders hebben een taak hierin te vervullen. Wie leest nog voor zijn jong kind voor? Verhalen voorlezen aan jonge kinderen wekt ook de leeshonger op! Dus het lezen van boeken moet ook met de paplepel worden ingegoten. En dan heb je de bijdrage van de samenleving. Helaas, met het wegvallen van het kinderboekenfestival is ook een gat ontstaan om kinderen bezig te houden met lezen."

Congres over literatuur

In 1997 organiseerde de Schrijversgroep '77 het congres 'Schrijverschap 2000, nationaal of internationaal', met inleiders uit Nederland, Curaçao, Trinidad en Tobago en Frans-Guyana. "Een voorstel is dat er weer zo'n congres wordt gehouden om te bespreken hoe we de literatuur in Suriname verder kunnen ontwikkelen", zegt Quartier. "Kijken naar de kansen die er zijn en mogelijkheden om fondsen aan te spreken. Ook kijken we hoe we met het bedrijfsleven afspraken kunnen maken voor ondersteuning om meer werken te produceren en ook ervoor te zorgen dat deze werken een publiek bereiken en worden gelezen."

Dewnarain is ook voorstander dat er weer een internationaal literatuurcongres wordt gehouden. "De vorige gaf een boost aan de sector en er wordt nog steeds voortgeborduurd op de informatie die werd gepresenteerd op die activiteit. Er werden namelijk verschillende onderwerpen behandeld, zoals wat onderscheidt onze literatuur van de rest van de wereld en welke schrijvers mogen worden gerekend tot Surinaamse schrijvers. Het was ook een goed reflectiemoment om te kijken wat beter kan."

Met een gedeelde inzet van schrijvers, het onderwijs, bedrijfsleven en de samenleving als geheel, kan Suriname een bloeiende literaire gemeenschap tot stand brengen. Dit vereist samenwerking, creatieve benaderingen en een hernieuwde focus op het koesteren van leesplezier en literaire waardering in alle lagen van de samenleving. De weg naar literaire welvaart in Suriname kenmerkt zich door uitdagingen, maar met vastberadenheid en collectieve inspanningen kan het bereiken van deze doelen een bron van trots zijn voor de natie.-.

Auteur Jeffrey Quartier zegt dat er in de literatuur moet worden geïnvesteerd. Nu zijn schrijvers als het ware op zichzelf aangewezen als ze een boek willen uitbrengen.-.

Het belang van Chan & co

BEELD
KABINET VAN DE PRESIDENT

Over het geld verspillende reisgedrag van Chan en zijn regering heb ik – en met mij heel veel andere critici – in de afgelopen drie jaar al heel wat gezegd en geschreven. Maar het lijkt geen indruk op hem te maken, iedereen reist lustig en rustig door, ook in zijn omgeving.

Zoals ik vorige week mijn column al eindigde: hij schaamt zich niet dat hij grote delen van het volk keihard negeert en in de steek laat. Dus ook ten aanzien van de vele reizen die hij blijft maken. Tot zover niets nieuws onder de Surinaamse zon.

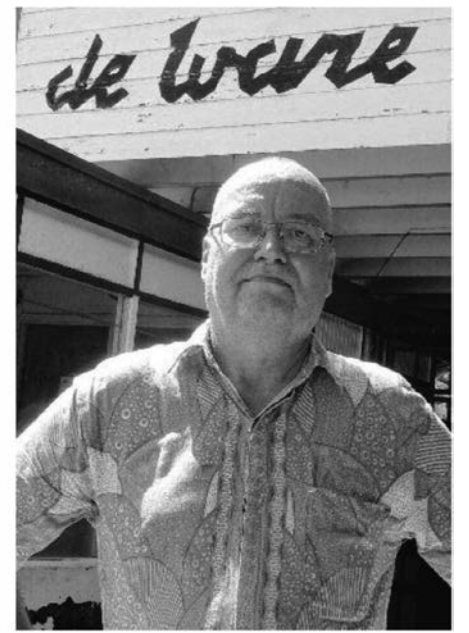
Maar het reizen gebeurt vaak een beetje stiekem, vooral van de delegaties die altijd meereizen. De samenleving krijgt vooraf nooit te weten wie daar deel van uitmaken en waarom die mensen zo nodig mee moeten vliegen.

tielden de gebruikelijke daggeldvergoedingen krijgen? Die betaalt Albert vast niet uit zijn eigen zak.

Echter, de delegatie was veel groter dan hij vooraf via de Communicatiedienst Suriname (CDS) meldde. Ik telde op een foto van het kabinet van de president van een vergadering ter plekke al minstens veertien mensen, waarschijnlijk waren het er zelfs meer. Mel was in ieder geval ook weer daar, zo bleek pas na een paar dagen via sociale media. Voorheen zagen we haar vaak als een plaktodo aan Chan gekleefd als hij plechtig uitgeleide werd gedaan, tegenwoordig wordt ze meer stiekem het vliegtuig binnengeloodst.

Want vanwege de penibele situatie des lands zouden dienstreizen tot een minimum worden beperkt en alleen de meest noodzakelijke mensen mee op pad mogen. Dat had manlief een jaar geleden toch plechtig – voor de zo-

Armand Snijders analyseert regelmatig en op scherpe wijze politieke ontwikkelingen en opvallende gebeurtenissen.

Kabinet van de President van Suriname

Xaviera Jessurun zit naast Bibis-minister Albert Ramdin met aan het hoofd van de tafel president Chandrikapersad Santokhi.-

Meestal lekt die info later wel uit. Zoals laatst met de behoorlijk zinloze reis van Henry van Onderwijs naar Azerbaïjan, al beweert hij nog altijd dat het heel belangrijk was dat hij daar met zeven mensen van zijn ministerie was.

Een zevenpersonen sterke delegatie is vorige week ook meegereisd met minister Marciano van Ruimtelijke Ordening en Milieu naar Dubai in verband met de klimaatconferentie in Dubai. Over het nut van dit jaarlijkse klimaatfeestje waar eigenlijk nooit iets wordt besloten dat de opwarming en vervuiling van de aarde tegengaat, ben ik heel sceptisch. Maar dat doet nu niet ter zake. Dat Marciano daar als vakminister ons land vertegenwoordigt, snap ik uiteraard wel.

Echter, waar het mij omgaat, is dat volgens minister van Alles Albert behalve Marciano en diens delegatie hijzelf, Chan “en één of twee adviseurs” mee zouden reizen. En dat “een groot deel van de kosten van de delegatie worden gedragen door het gastland en diverse organisaties”. Ten eerste is dat laatste heel vaag en getuigt weer van een compleet gebrek aan transparantie.

Wat is “een groot deel van de kosten van de delegatie”? 90 procent? De helft? Of alleen de verblijfskosten ter plaatse? De samenleving interesseert het niet zoveel wat het niet kost, maar die wil weten wat er wel uit de staatskas wordt gelicht om iedereen in Dubai te krijgen en in leven te houden. En ik neem aan dat al die delega-

veelste keer – aan zijn volk beloofd? Vandaar dat de wel vaker jokkende Albert over haar aanwezigheid zweeg.

Mel zal niet alleen in haar favoriete winkelbestemming Dubai hebben rondgebanjerd, in haar kielzog zaten vast ook een veiligheidsman en een adviseur of zoiets. Dus dan kom ik al snel uit op twintig man in de complete Surinaamse delegatie. En dan heb ik de propa-

‘Echter, het meest verbijsterende was dat Xaviera Jessurun op die bewuste vergaderfoto prijkte. Wat deed zij in hemelsnaam daar?’

gandamensen van de CDS en het kabinet van Chan nog niet eens meegerekend.

Echter, het meest verbijsterende was dat Xaviera Jessurun op die bewuste vergaderfoto prijkte, zij zat strak kijkend naast Albert. Wat deed zij in hemelsnaam daar? Zij was toch ruim een jaar geleden door Chan afgedankt als president-commissaris van de Surinaamse Luchtvaartmaatschappij (SLM)? Hij had haar enkele maanden eerder zelf aangesteld. Maar zij moest door hem worden geofferd, omdat hij daar met zijn andere benoemingen van directeur Paul de Haan en consultant Prenobe Bissessur een chaos had veroorzaakt.

Om te voorkomen dat zijn toch al geschonden imago daardoor nog meer schade zou oplopen, moest hij zijn

die wel goedgebekt zijn en in staat zijn inhoudelijk een sterk verhaal te vertellen – zoals Irfaan Ali van Guyana, Terrance Drew van Saint Kitts en Nevis en uiteraard Mia Motley van Barbados – daar graag geziene gasten zijn.

Weet dan niemand binnen de omvangrijke delegatie zoveel gewicht in de schaal bij de organisatoren te leggen dat ook Chan eens mag aanschrijven? Maar misschien is het beter dat hij niet die kans heeft gehad. Want Chan is het tegenovergestelde van een debater en legt het in een internationaal veld hoogstwaarschijnlijk helemaal af tegen al die gepokte en gemazelde politici. Dat zijn geen doetjes zoals hij in Suriname gewend is. Het scheelde ons land in ieder geval weer een nieuwe afgang.-

Diversiname

Afgelopen week waren we, in onze zucht naar luchtig hersenloos vermaak, zowaar een keertje met iets nuttigs bezig. Er ging een battle rond op social media waarbij men kon kiezen wat het ‘favoriete nationale’ gerecht van ons land zou moeten worden. Al gauw vervielen we weer in etnisch denken. Het is best zielig om te zien dat we van alles wat we doen een etnisch vraagstuk maken. Dat is jammer want tot dat punt werd bereikt, was het gewoon iets leuks.

Het interesseert mij omdat iemand mij jaren geleden de vraag stelde wat voor een project ik zou uitvoeren als ik een pot geld zou krijgen. Destijds zei ik dat een Surinaamse identiteit wilde ontwikkelen. Vanwege onze diversiteit hoort daar niet één nationaal gerecht bij. Voor mij zou dat hetzelfde zijn als zeggen dat het Christendom dé religie van ons land is. Daarmee zouden we andere groepen kwetsen en het slaat gewoon nergens op.

Zelf zou ik kiezen voor een rijsttafel met bijzonder veel gangen, een *Sranan tafra*, en dat ons nationaal gerecht maken. Denk aan een voorgerecht van *kadakra/atyupo*. En nee, dat noemen we geen *peprewatra*, want dat is een ander gerecht! Dat kan worden gevolgd door een proeverij van saoto, vermicellisoep, *brafu* en *afingi*.

Daarna krijgen we een buffet van hoofdgerechten, waarbij onze favoriete gerechten worden geserveerd, bestaande uit één *moksialeysi*, één bami, één roti, één *moksimeti* met als bijgerechten verschillende lekkernijen uit de Libanese en Haïtiaanse keuken ofzo.

Als nagerecht kunnen we onze nieuwe Latino-Surinamers vertegenwoordigen met *tres leches* of iets an-

ders. O ja, ergens aan de zijkant mag er ook een stampotje zijn, maar niet in het zicht hoor, want de voorouders hebben daar andere herinneringen aan.

Het was ook bijzonder om te zien hoe druk men bezig was met de strijd tussen roti en *moksialeysi*. Jammer dat het gezeur tussen vooral Hindostanen en Creolen over wie nou meer recht van spreken heeft als het op Suriname aankomt, ook in zulke dingen naar voren komt. Het antwoord is geen van beiden.

Elke etnische groep in onze samenleving streeft ernaar, lijkt het, om Suriname een weergave van slechts hun eigen etniciteit te maken. Dat is niet wat het moet zijn. In de basis is Suriname inheems en hoewel zogenaamde experts mij voor gek verklaren ben ik ervan overtuigd dat wij op een dag zullen ontdekken dat er hier meer was dan alleen maar jagende en vissende Indianen die leuk aardewerk maakten.

Hoe dan ook, we moeten die inheemse aanwezigheid erkennen en respecteren in plaats van alles proberen te Creoliseren, Marroniseren, Hindostaniseren, Javaniseren of Chineseren. Diversiteit is wat ons uniek maakt en dat moeten we zelf ook altijd in acht nemen. Helaas, we zijn nog niet zover. Ik denk zelfs dat onze hersenen het niet zouden kunnen bolwerken om niet etnisch te denken maar Surinaams te denken. Erg jammer, want dat zou pas heel interessant zijn, die ontwikkeling van datgene wat we dan kunnen beschouwen als echt Surinaams.

Wat zouden de criteria moeten zijn voor een nationaal gerecht? Kan het ingrediënten bevatten die worden geïmporteerd? Moet het een gerecht zijn dat elke etniciteit kan waarderen? Of moet het een gerecht zijn

Christio Wijnhard schrijft (met pittige pen) over kwetsbare groepen in onze samenleving. Soms met een korrel zout, vaak met extra peper en een beetje zuur.

dat is gemaakt van datgene dat van oudsher uit Surinaamse bodem komt, zoals cassave? Hoe dan ook, het nationale gerecht moet worden losgekoppeld van het favoriete gerecht. De palulu is onze nationale bloem, maar is ook niet de favoriete bloem van elke Surinamer.

Als laatste wil ik alleen maar zeggen dat in plaats van te bitchen tegen elkaar, we ook naar elkaar zouden kunnen kijken en trots zijn op het feit dat we qua gerechten zoveel keuzes hebben dat we nu al dagen bezig zijn te beslissen welke favoriet is. Nogmaals: diversiteit is wat ons uniek maakt en dat moeten we omarmen!-

christiowijnhard@gmail.com

Gevangenneming

Leren van geschiedenis (111): Gijzelaars

TEKST
HILDE NEUS
BEELD
RIJKSMUSEUM

In het tumult van de schermutselingen tussen Israël en de Palestijnen in Gaza zijn er recentelijk gijzelaars over en weer vrijgelaten. Deze mensen waren meegenomen door de vijandige partij en kunnen worden ingezet als onderpand bij onderhandelingen. In dit geval een staakt-het-vuren, maar het kan ook om geld gaan. Veel geld. Of diplomatieke verhoudingen.

Een heel bekend geval van een dergelijke actie is beschreven door Arthur Japin in de roman 'De zwarte met het witte hart' (1997). In 1837 werden Kwasi en Kwame, twee Afrikaanse prinsjes, aan koning Willem I geschonken als onderpand voor de illegale slavenhandel van de Nederlandse overheid. In Delft worden de zwarte jongens als Hollanders opgevoed. Terwijl Kwasi zich uit alle macht aanpast en een echte Nederlander wil worden, vecht Kwame om zijn Afrikaanse identiteit te behouden en op een dag te kunnen terugkeren naar zijn volk.

Gijzelaars als verzekering

In Suriname horen we momenteel weinig over gijzelingen, gelukkig. Dat was vroeger wel anders. Het was de gewoonte om bij de vredesverdragen met de marrons gijzelaars in de stad te houden, zodat de stammen in het binnenland zich aan de afspraken zouden houden. Zij werden ostagiërs genoemd.

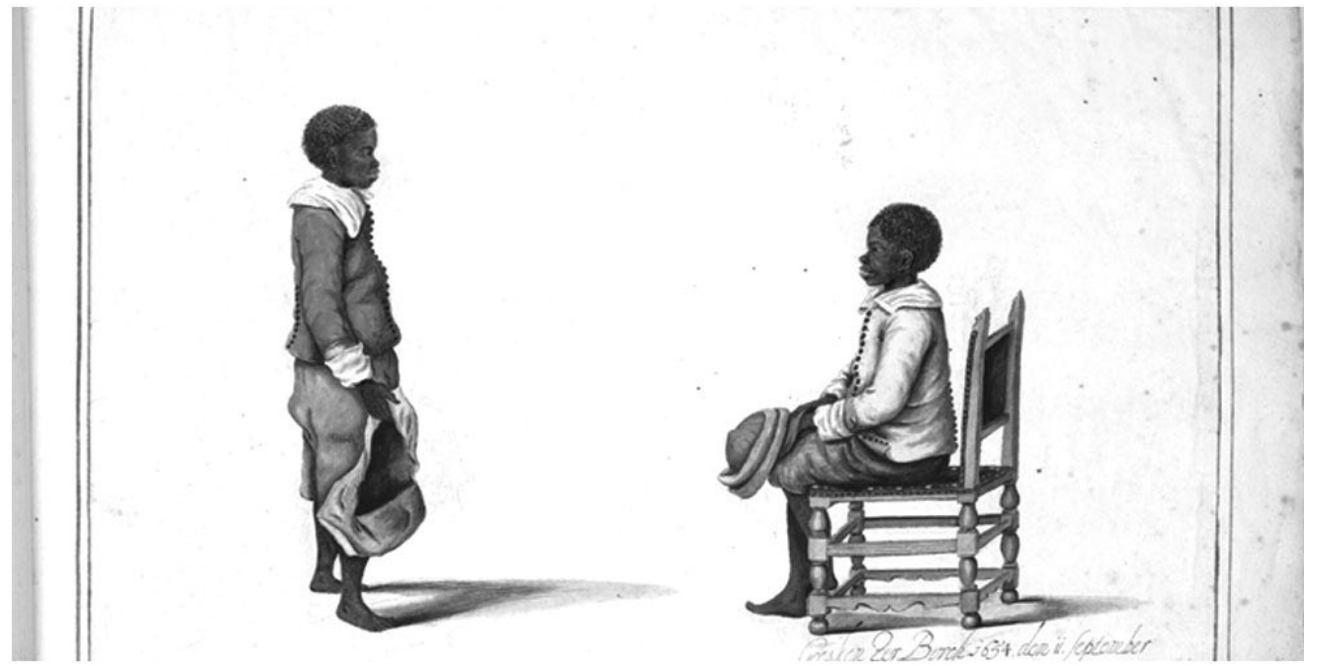
Ostagiër is een Frans woord, dat gijzelaar betekent, en het is afgeleid van het Latijnse 'obsidatus'. Men heeft een bepaalde zekerheid als men één of meer personen in handen heeft uit de gelederen van de vijand. Het levert ruimte op om te onderhandelen.

Gesteld kan worden dat de guerrilla-achtige aanvallen van de marrons op de plantages – en de constante dreiging dat ze ook Paramaribo aan zouden vallen – een grote schadepost waren voor de overheid. Een garantie dat de 'bevredigde bosnegers' zich aan hun afspraken zouden houden, was het stationeren van enkelen van hen als gijzelaars in de stad.

De schoolmeester

Op 10 december 1765 schreef Piet Dekker, schoolmeester der mulatten, het hof aan omdat hij de zorg had over vier jongens, die als ostagiërs bij hem verbleven. De brief had twee onderwerpen. In de eerste plaats klaagde Dekker erover dat hij te veel geld kwijt was aan hun verzorging (kost) en kleding, wel 150 Hollandse guldens per jaar, per kind. Hij vroeg de raad dan ook in overweging te nemen om het traktement 'een weinig' te verhogen.

De jongens Jebo, Louis, Jan en Christopher werden

Gesina ter Borgh tekende deze twee jongens in 1654.-

door hem geïnstrueerd in het lezen en schrijven en verder alles wat tot een goede opvoeding behoorde. Hun vorderingen waren op te maken uit de schriften, 'eijgenhandig door hen geschreven'.

Hij was zeer tevreden, behalve over Jebo, die steeds opstandiger werd. Dit was dan de tweede reden voor de brief. Dekker wilde dat Jebo werd verplaatst, want hij was niet langer te handhaven. Zelfs als hij daardoor de zorg van de andere drie ook zou verliezen, wat hij zeer zou betreuren.

Jebo was al enkele nachten niet thuisgekomen en keerde steeds vaker heel laat naar huis. Hij ontrok zich aan de gehoorzaamheid van hem en zijn vrouw. Het was zelfs zo erg dat hij zijn vrouw op Pinksterwoensdag een slag in het aangezicht gaf, in presentie van de futuboi Grand. Ondanks deze ernstige beschuldiging kwam het toch nog goed.

Verder in Holland

Het had de gouverneur behaagd om Jebo naar Holland te sturen om aldaar 'volkomene schoole te hebben en de Taal magtig te worden'. In augustus 1768 gaf de diaconie van de Gereformeerde Gemeente rapport. De kerkvaders zaten tegenover de president en raden en debatteerden over Jebo van de 'boschnegers van Saramacca'.

In de twaalf maanden dat hij in de Nederlanden in

Amsterdam verbleef was hij goed gevorderd met het schrijven. Aan hem was inmiddels een bedrag van f 659:54 uitgegeven. Echter, vanochtend had Jebo zich ter gelegenheid van een mis wat wrevelig tegen de schoolmeester opgesteld. De raad bedankte de heren voor de genomen moeite ten opzichte van zijn opvoeding. Zij vroegen zich af hoe lang ze hem nog konden verzorgen, want hij was volwassen en kon zelf een ambacht uitvoeren.

Jebo terug

Hij scheen de meeste genegenheid te hebben voor schilderen, zoals bleek uit een proeve op zeildoek. De raad raadde hem aan dat beroep uit te oefenen. Toch had hij zich weer misdragen. Jebo was door de schepen aangesproken over 'zijn onhandigheid met een hond' en had hem laten blijken dat hij met alle submissie aan zijn meester en de broeders diakens gehoorzaam diende te zijn.

Jebo legde uit dat hij 'zeer verlangende was om naar Suriname terug te keren'. Dat was waarschijnlijk de reden waarom hij 'minder genoeg gaf aan diegenen die de zorg en opzicht' over hem hadden. Gevreesd werd dat alle moeite, kosten en zorgen aan hem besteed, vruchteloos zouden zijn. Op 6 november 1771 keerde hij dan ook terug in Suriname.-

INGEZONDEN

De redactie van *de Ware Tijd* stelt lezers in de gelegenheid stukken in te zenden ter publicatie. In principe worden alle ingezonden artikelen opgenomen, tenzij de inhoud schadelijk, kwetsend of beledigend is voor derden. Stukken die worden geplaatst komen niet noodzakelijkerwijs overeen met de mening van *de Ware Tijd*. De redactie behoudt zich het recht voor om stukken niet te plaatsen, of in te korten of te redigeren zonder dat die uit hun context worden gehaald.-

Een collectief falen

BEELD
DWT ARCHIEF

Suriname heeft woensdag 6 december 2023 zestien zonen uit het binnenland aan de schoot der aarde toevertrouwd. Zestien jonge mannen met talenten, gaven en een potentieel dat nu voorgoed onbenut zal blijven.

Hoe anders had deze dag niet kunnen verlopen, indien wij duurzaam in hen en hun toekomst hadden geïnvesteerd? Indien het aan hen aangeboden onderwijs afgestemd was geweest op de competenties en vaardigheden die binnen hun leefgemeenschappen nodig zijn en hen als gevolg een vast inkomen had gegarandeerd?

Suriname heeft deze zestien jongemannen gefaald. En Suriname faalt zijn kinderen in het binnenland altoos.

Als we uit de pers moeten vernemen dat leerlingen van leerjaar negen en tien te Drietabbetje sinds oktober 2023 geen onderwijs genieten vanwege het ontbreken van een schoolgebouw, is het niet moeilijk om te begrijpen waarom jongemannen, zoals zij die verongelukten en jonge vrouwen, zich genoodzaakt zien, de risico's en gevaren op de goudvelden op de koop toe nemen ten einde in hun levensonderhoud en dat van hun families en gezinnen te voorzien.

Onze hoop is dat wij de les nu eindelijk zullen leren en dat wij het tij zullen keren voor die kinderen die dezelfde uitzichtloosheid opwacht. Suriname, investeer in hun talenten, gaven, potentieel en toekomst. Wees niet langer onverschillig over hun persoonlijke ontwik-

keling. Laat de bijdrage die zij als toekomstige artsen, wetenschappers, innovators, ingenieurs en integere leiders aan de ontwikkeling en opbouw van Suriname kunnen leveren, niet verloren gaan en ga serieus om met hun toekomst.

Wij van het Kampos Samenwerkingsverband van Tribale volken in Suriname, condoleren de families van de zestien verongelukte zonen en bidden hun sterkte toe om deze zware dag en komende periode te doorstaan. Aan het traditioneel gezag wensen wij wijsheid toe in het leiden, begeleiden en troosten van hun gemeenschappen. Aan Suriname wensen wij een bezinningsvolle dag toe. In verbondenheid.

Kampos

Pandhuisveiling

STICHTING Surinaamse Volkscredietbank te Paramaribo, afd. Pandhuis maakt bekend dat op woensdag 13 december 2023 de openbare verkoop van de niet-ingeloste sieraden over de maand december 2022 om 12.30 uur 's middags zal plaatsvinden ten overstaan van Notariaat Nannan Panday met in achtname van het Covid-19 protocol.

De serienummers zijn:

December 2022 : T32248 t/m T34859

Zichtdagen: maandag 11 december & dinsdag 12 december 2023

Op de veilingdag sluiten de loketten van het Pandhuis om 10.30 uur 's morgens. Derhalve hebben betrokkenen tot dit uur de gelegenheid om aan de rente of inlossingsverplichting te voldoen.

De meeropbrengsten van de op de veiling verkochte sieraden zijn vanaf woensdag 27 december 2023 beschikbaar voor de rechthebbenden.

Let u op! Uw pand vervalt 6 maanden na datum van belening. Betaal dus voor de vervaldatum de rente of lost u uw sieraad in. Hiermee voorkomt u dat uw sieraad op de veiling wordt verkocht.

STICHTING SURINAAMSE VOLKSCREDIETBANK
DE DIRECTIE

VCCBank

www.vccbank.sr

Een goudzoeker bezig erts te wassen om het goud eruit te halen.-

Mijn leven in termijnen

De korte biografie van Waheeda Shadood heeft zo mijn aandacht getrokken, dat ik haar meteen begon te lezen. In een ruk. Dit meeslepende boek leest heel vlot vanwege het eenvoudige, doch prettige taalgebruik. Uitgeverij Jurgen Maas verrast mij elke keer met boeken die overstijgen in hun thema's en vooral de landsgrenzen.

Korte inhoud

'Kleedt u zich maar aan', zegt dokter Overgaauw. Hij loopt met grote, vastberaden passen naar zijn bureau en begint te tikken op zijn toetsenbord. 'Ik laat een vaginale echo maken van uw baarmoeder, want daar voel ik iets, maar ik kan er niet in komen. Uw baarmoedermond is gedraaid. Afhankelijk van de echo maken we een afspraak bij de gynaecoloog voor verder onderzoek', legt hij uit met de hoorn van de telefoon in zijn hand.

Hij begint te bellen. Ik hoor hem zeggen: 'Nee, dat duurt te lang. Ik wil op zeer korte termijn een afspraak.' Hij hangt op en kijkt me aan. 'U hoeft niets te doen. Ik maak de afspraak en bel u vandaag om die door te geven.'

Shadood belandt van de ene dokter bij de andere. De diagnose K... is nog niet definitief vastgesteld. 'Dokter Hellendoorn haalt me op. Een prachtige donkere vrouw, met weelderige pijpenkrullen. Mijn vagina wordt weer bekeken en betast door vreemde ogen en handen. De dokter vertelt dat mijn baarmoeder gedraaid én gekanteld is. Ik kan me er niets bij voorstellen. Er zitten twee vleesbomen. Eén van vijftien en één van acht centimeter. Mijn baarmoeder met inhoud, eierstok en eileider moeten verwijderd worden. Met vleesbomen van deze grootte en op mijn leeftijd is dat het protocol.

'Kleedt u zich maar aan.' Ze pakt de telefoon. 'Moeten we direct een operatie plannen of eerst een CT-scan laten maken?' vraagt ze door de telefoon. De tranen prikken achter mijn oogleden. Ik begin te klappertanden en voel me moederziel alleen. 'O, mevrouw, heeft u zo'n pijn?' 'Nee hoor, ik ben erg geschrokken.' Ik ben bang dat het heel ernstig is.

Niemand in mijn moeders – mijn Nederlandse – familie overlijdt vreedig in slaap of van ouderdom. Sterven gaat vaak gepaard met een hoop drama. Kanker is doodsoorzaak nummer één, gevolgd door hartfalen. Dat begint rond de middelbare leeftijd. Ik begrijp niet hoe dit in mijn lijf kan gebeuren. Dokter Hellendoorn en ik maken bij de receptie een afspraak voor een CT-scan... Ik voel onheil. Zoals ik dat vaker in mijn leven heb gevoeld.'

Het leven van Waheeda Shadood lijkt uitzichtloos als ze te horen krijgt dat zij aan, volgens diagnose, een ongeneeslijke ziekte lijdt. Ze heeft volgens dokters niet lang te leven. Ze wordt ongeneeslijk verklaard. Maar deze sterke vrouw bleef niet bij de pakken neerzitten. Zij blijft op haar eigen manier door vechten. Het lijkt alsof de ziekte haar juist leven, 'meer energie', geeft: ze klimt in de pen en schrijft over haarzelf, haar pijnlijk lijden, over haar leven, haar jeugd, haar familie en wat de ziekte met haar doet. Ze beschrijft haar emoties helder over de gesprekken met haar artsen in de poliklinieken en ziekenhuizen.

Shadood doorbreekt in haar boek de taboe die rust op haar ziekte K... Heden ten dage durven velen de naam van deze enge ziekte, kanker, niet uit te spreken. Dat komt wellicht door al de vele afspraken die met de artsen volgen: CT-scan, PET-scan, hysterectomie, infuus, longpunctie, chemo, bloedprikken, geneeskrachtige sauna, bestraling, nieuwe picc-lijn enzovoorts. Vanaf de diagnose verandert het leven van de auteur in termijnen.

Haar boek *Leven in termijnen* gaat over 'het opruimen van ballast

en het doorbreken van intergenerationele patronen. Over leven in het hier en nu en over niets uitstellen. Over de regie herwinnen, een doodvonnis ten spijt. Leven doet ze, sterven kan altijd nog'. Maar dit prachtige boek gaat ook over kindermisbruik, ontheemding, ontcheiding, eenzaamheid, cultuurverschillen, ouder-kindrelatie en liefde tussen twee liefdevolle levenspartners.

Overstijgend

Leven in termijnen is ongetwijfeld een verrijking voor zowel de Surinaamse als de Caribische literatuur, vanwege onder andere het biografische criterium van de auteur: een schrijver die woont in Nederland, geboren in Suriname en deels haar jeugd in Guyana heeft doorgebracht; die een boek over haar leven in Brits-Guyana, Suriname en Nederland schrijft!

'Zowel mijn moeder als oma reisde heen en weer tussen het inmiddels onafhankelijke Guyana (1965-JD) en Suriname, waar haar ouders woonden. Het was dan ook onvermijdelijk dat ik in Suriname geboren zou worden. Mijn moeder beviel een paar uur eerder van mij dan prinses Beatrix van Willem-Alexander, de zoon van een Duitse jonkheer met zes voornamen. Ik werd op de wereld geholpen door vroedvrouw Waggelman, bijgestaan door tante Aisa, aan wie ik mijn geboorte en achternaam te danken heb, de dochter van een Guyanese vader met twee voornamen.'

De context van het verhaal kan evenzo gerekend worden tot 'literatuur van de diaspora'. Shadood vertelt ook over haar roots zoals vele schrijvers uit de diaspora dat tegenwoordig doen.

'Om dezelfde reden als haar ouders, legde hij uit, Indiase contractarbeiders: op zoek naar een beter leven, gelokt door mooie verhalen. Hij verkocht stoffen, huis aan huis. Vóór de reizende kleermaker stond een tengerere vrouw, negenentwintig jaar oud met een lichte, sproetige huid en weelderige lange zwarte haren tot op haar billen. Ze was gekleed in een geel setje van gestijfd katoen: een rok tot aan haar enkels, een blouse met een witte kraag en op haar hoofd een romal, een gevouwen hoofddekkel, eveneens van gestijfd katoen. Aan ieder oor hingen zes gouden baris, Indiase oorkingen van verdraaid goud die vergroeid leken met haar oren. Ze rook naar zon en de kokosolie waar ze haar huid en haar mee zalfde. Achter de zee-wering, de iconische Sea Wall, een in 1880 door Nederlanders gebouwde betonnen muur die de kust beschermt tegen de alles opslokkende Atlantische Oceaan, stond haar huis.'

Metaforen

Een andere Caribische metafoor is het verhaal van die Ol'Higie. In Suriname meer bekend als de *asema*, een bloedzuiger, een soort dracula-achtige figuur. Shadood laat ook zien dat de orale vertellingen overal in het Caribisch Gebied vertegenwoordigd zijn.

'Ma zorgde met haar magische verhalen voor welkome afleiding. In de avondschemer, wanneer vuurvliegen (in Suriname bekend als lichtkevertjes – JD) als sterren glinsterden, maakte ik kennis met Ol'Higie, een oude, stille vrouw. Tenminste, vóór zonsondergang. Na zonsondergang pelde ze haar huid af en deed die in een kalebas. Ze veranderde in een vuurbal die door de lucht vloog op zoek naar jonge kinderen en baby's, om zich te goed te doen aan hun bloed. Ik hoopte dat ze nooit achter mijn zusje aan zou gaan. Ol'Higie maakte zich klein en wurdde zich door het sleutelgat naar binnen. Rijstkorrels voor de deur gooien was een manier om haar tegen te houden. Ze kon dan de verleiding niet weerstaan om de rijstkorrels te gaan tellen. 's Ochtends, terwijl ze nog bezig was, sloegen de bewoners van het huis haar dan dood. Een andere manier om haar dwars te zit-

De geheimen van de Bodhiboom

De *geheimen van de Bodhiboom* is een dikke pil van 432 bladzijden en neemt de lezer mee in drie verhaallijnen die alle drie afwisselend een rol spelen door het boek heen. Drie verschillende verhalen die op een aparte manier samenkomen.

Vietnam 1969

De zussen Trang en Quynh verlaten hun arme geboortedorp om werk te zoeken in Sài Gòn. Ze komen terecht in een van de vele bars van de stad, waar ze drinken, flirten en socializen met Amerikaanse soldaten. Trang wordt hartstochtelijk verliefd op een Amerikaanse helikopterpiloot, maar de oorlog komt steeds dichterbij.

2016

Phong, zoon van een zwarte Amerikaanse soldaat en een onbekende Vietnamese vrouw, besluit zijn ouders te zoeken. Hij hoopt zijn elendige bestaan in Vietnam achter zich te laten en een nieuw leven in Amerika op te bouwen. Hij is als baby ten vondeling gelegd, hangende in de bodhiboom (in Suriname en Guyana, vooral onder de Hindoes, bekend als de peepalboom – JD) waar een non zich over hem ontfermt tot zij overlijdt.

Hij komt op straat terecht en nergens wordt hij geaccepteerd. Wanneer hij wordt opgenomen in een gezin, willen ze naar Amerika om daar hun dromen te verwezenlijken. Maar wat zou Phong graag weten wie zijn ouders zijn geweest, maar dit lijkt een onmogelijke zoektocht omdat er niks bekend is van zijn ouders.

De Amerikaanse Dan

Dan is een Vietnamveteraan die nog steeds lijdt onder de verschrikkingen van de oorlog, die met zijn vrouw terugreist naar Sài Gòn om zijn verleden onder ogen te zien. Dan heeft tijdens de oorlog in Vietnam als jonge twintigjarige helikopterpiloot gediend en heeft veel afschuw gezien. Wat hij nooit aan zijn vrouw Linda heeft verteld, is dat hij daar een relatie had met de jonge Kim die zwanger van hem raakte. Maar Dan weet niet wat er met haar en hun kindje is gebeurd en als ze in 2016 teruggaan naar Vietnam hoopt hij hen te vinden.

Korte inhoud

Het visum van Phong wordt geweigerd, omdat hij bij een eerdere aanvraag probeerde mensen die geen familie van hem waren, als zijn bloedverwanten op te nemen. Hij pleegde deze fraude omdat Phong, bij zijn geboorte in de steek gelaten door zijn moeder en opgevoed

door een inmiddels overleden non, door die mensen was opgevangen en voor het eerst het comfort van thuis had gekregen. Maar ze waren alleen van plan om naar Amerika te gaan en toen de truc niet werkte, schopte de familie hem eruit. Het verhaal wisselt tussen de huidige vertelling van Phong en Dan en het verhaal van Kim uit de oorlog. Haar echte naam is Trang en zij en haar zus Quynh komen naar Sài Gòn om geld te verdienen om de schulden van hun ouders te betalen. Ze vinden werk als barmeisjes, waarbij ze Amerikaanse solda-

ten overhalen drankjes voor ze te kopen (thee die op whisky lijkt) en af en toe met ze naar bed gaan voor meer geld. Aan de bar ontmoet Kim Dan en wordt verliefd.

Hij verhuist haar naar een eigen appartement, zodat ze exclusief voor hem kan zijn. Maar de oorlog verandert Dan en hij wordt afstandelijk en beledigend. Als ze hem ademloos vertelt dat ze zwanger is: 'Ze zag angst over zijn gezicht glijden. Terwijl ze daar stond, verbijsterd, draaide hij zich om en liep zonder een woord te zeggen bij haar weg. Hij verlaat Vietnam zonder haar weer te zien.'

Dan is blank, dus hij kan de vader van Phong niet zijn, maar hij en Linda zijn ontroerd door Phongs benarde situatie en sluiten vriendschap met hem. Phong vertelt hen hoe moeilijk het leven voor hem is vanwege de systemische discriminatie die hij moet ondergaan, zowel vanwege zijn huidskleur – in een samenleving die blankheid ophemelt – als omdat hij het nageslacht is van een verslagen vijand. Hij deelt ook de namen zoals hij voortdurend wordt genoemd, bijvoorbeeld 'Zwarte Amerikaanse imperialist'.

Ondertussen plaatst Dan, met de hulp van een lokale man, advertenties in de kranten voor Kim en hun kind en uiteindelijk reageert iemand. Al snel komen alle drie verhaallijnen samen voor een gelukkig einde.

Sfeeroproeping

Auteur Nguyen roept de sfeer van het oorlogstijdperk en het hedendaagse Vietnam op in toegankelijk proza. Ze integreert Vietnamese dialogen die niet vertaald zijn, maar waarvan de betekenis uit de context blijkt, en ze maakt gebruik van Vietnamese spreekwoorden en gezegden.

In de notitie legt de auteur uit dat ze de roman baseerde op zeven jaar onderzoek naar Vietnamese Amerikanen. De zorg die ze besteedde aan de historische en culturele details voert de lezer mee naar een rijk beschreven land.

De roman eindigt met een personage dat besluit een leugen te verspreiden om de gevoelens van anderen te sparen in plaats van hen de harde waarheid onder ogen te laten zien. Op deze manier heeft de auteur de kunst van het verhaal gebruikt om de invasie van de VS in Vietnam te herschrijven. Het gevolg hiervan is dat een zinloze oorlog verandert in een hartverwarmend verhaal over liefde en verzoening.

Verhaal van gevoel en hoop

Het verhaal creëert ook een gevoel van hoop: een over liefde en verlies, over familie en vergeving, waarin de gruweldaden van oorlog en de dingen die mensen moesten doen om te overleven, worden belicht. Dit is niet een verhaal over de Vietnamoorlog, maar meer over de impact ervan, en hoewel ons wordt verteld over de oorlogsslachtoffers, ligt hier niet de focus op.

Dit is grotendeels het verhaal van de vier personages – Dan, Phong, Trang en Quynh – hoewel het verhaal van de zussen, het verhaal van Trang is waar we ons meer op zouden moeten concentreren. Wanneer zij en Quynh naar Sài Gòn verhuizen, gaan ze werken in de Hollywood Bar, waar ze Amerikaanse soldaten ontvangen.

Terwijl Quynh het gemakkelijk lijkt te vinden om zich aan dit nieuwe leven aan te passen, worstelt Trang, binnen de bar bekend als Kim, met het opgeven van de deugden die haar dierbaar zijn. Alleen de gedachte aan haar ouders en de hulp die het geld hen zal geven, zorgt ervoor dat ze door kan gaan. In ieder geval totdat ze Dan ontmoet. Dan eist niets van haar. In ieder geval in het begin.

ten was de kalebas zoeken en haar huid met peper insmeren. Als ze dan haar huid weer aantrok, zou ze verbranden. Ook een beproefd recept was de sleutel in het sleutelgat steken. Als Ol'Higie probeerde binnen te komen, draaide je de sleutel om en vermorzelde je haar.'

Meerwaarde

Shadood heeft wellicht haar leven met kanker willen delen met de lezers. Maar de lezer wordt rijkelijk beloond met een interessante geschiedenis van een nazaat van een contractant. Doorwerkingen van het slavernijverleden en contractimmigratie zijn tegenwoordig interessante thema's in de Nederlandstalige literatuur dus ook literatuur uit de ex-koloniën van Nederland, zoals Suriname en Guyana in dit geval!

Waheeda Shadood overschrijdt grenzen: ze brengt Guyana en Suriname bij elkaar en zelfs de Nederlandse kolonisatie van Guyana passeert de revue! Is er überhaupt een roman met zo'n plot, een driesprong, ooit geschreven, ik moet even nadenken!

Wat duidelijk is, is dat een deel van het thema uit *Leven in termijnen* veel doet denken aan boeken van V.S. Naipaul (*Een huis van meneer Biswas* en *Miguel street*), Samuel Selvon (*A brighter sun* en *Turn again Tiger*), Oonya Kempadoo (*Buxton Spice*) en meest recent *Stille Winden, Droge Zeeën* van de Mauritiaanse schrijver Vinod Busjeet.

[Jerry Dewnarain]

Waheeda Shadood, *Leven in termijnen*. Amsterdam: Uitgeverij Jurgen Maas, 2023. ISBN 978 90 83296 71 5.

Waheeda Shadood (1967) werd in Paramaribo geboren uit Guyanese, Hindostaanse ouders. Tot haar zeventiende groeide ze op in Guyana onder de vleugels van haar vader, waarna ze het land verruilde voor Nederland en haar vader voor haar moeder. Na een propedeuse Engelse taal- en letterkunde in Leiden studeerde ze Personeel en Arbeid in Rotterdam. Er ging geen jaar voorbij waarin ze niet aan het studeren was. Ze volgde diverse opleidingen tot coach en storyteller. Elf jaar geleden besloot ze om mensen te gaan helpen hun eigen (levens)verhaal te begrijpen, te omarmen en te vertellen. Zich te bevrijden van alles wat hen tegenhoudt te leven.

Tegen de tijd dat de Amerikaanse troepen zich in 1973 uit Vietnam terugtrokken, was de Vietnamoorlog één van de langste en meest controversiële conflicten in de Amerikaanse geschiedenis geworden. Naar schatting twee miljoen Vietnamese burgers werden gedood en 58.000 Amerikaanse soldaten kwamen om in actie. Het conflict markeerde een keerpunt in de manier waarop Amerikanen de plaats van het leger in de wereld zagen. Na jarenlang te zijn geconfronteerd met protesten, demonstraties en activisme, inclusief de bezwaren van vele opmerkelijke dichters en kunstenaars, zoals Denise Levertov, Allen Ginsberg en W.S. Merwin blijft de Vietnamoorlog een culturele mijlpaal in de betrokkenheid van burgers.

Emotievool

Behalve het liefdesverhaal tussen Trang/Kim en Dan, dat een groot deel van het verhaal uit 1969 ondersteunt, zit er veel emotie in deze roman. Het lijkt alsof de auteur de aanblik en geluiden van de oorlog, de pijn en afwijzing gevoeld door de oorlogskinderen en de vreugde en schoonheid van liefde die taal en cultuur overstijgt, goed heeft weten te kneden in een prachtig verhaal.

Het is een ontroerend verhaal, een verhaal dat de benarde situatie van de Amerikanen en oorlogsveteranen belicht, ongeacht aan welke kant van het conflict het personage zich bevond. Er is één bijzonder aangrijpende scène, waarin Dan en zijn gids, Thiên, een voormalige VC-soldaat ontmoeten, iemand tegen wie ze vrijwel zeker zouden hebben gevochten. Dit toont de absolute kracht van vergeving als gevolg van een oorlog. In *De geheimen van de bodhiboom* focust Nguyen Phan Que Mai op de menselijke gevolgen van de Vietnamoorlog. [Jerry Dewnarain]

Nguyen Phan Que Mai, *De geheimen van de bodhiboom*. Vertaald uit het Engels door Mary Bresser. Uitgeverij Signatuur. Eerste druk november 2023. ISBN 9789044935806.

Over de auteur

NGUYEN PHAN QUE MAI is een bekroonde Vietnamese dichter en romanschrijver. Geboren in de Rode Delta van Noord-Vietnam, groeide ze op in de Mekongdelta, Zuid-Vietnam. Ze is een schrijver en vertaler die acht dichtbundels, korte verhalen en non-fictie in het Vietnamees heeft gepubliceerd.

Haar debuutroman en eerste boek in het Engels, *The Mountains Sing*, is een internationale bestseller en is vertaald in vijftien talen. Ze heeft een doctoraat in creatief schrijven behaald aan de Lancaster University en haar schrijfsels zijn verschenen in verschillende publicaties, waaronder de *New York Times*.

Roots

Dherl Deekman 'omhelst' taal en marronschap met eerste Sranantongo ep

TEKST
STEVEN SEEDO
BEELD
PRIVÉCOLLECTIE

PARAMARIBO — "Suriname is mijn roots, maar ik woon al zo lang in Nederland, waardoor ik de connectie met mijn wortels toch enigszins heb verloren. Door het produceren van deze ep ('extended play'), heb ik het gevoel dat ik mijn roots weer heb omarmd." Dherl Deekman, de Nederlandse singer-songwriter met Surinaamse roots meer bekend als 'Minstrel', brengt op 11 december zijn eerste Sranantongo ep 'Soema Wani' uit.

De vijf songs op zijn jongste en langverwachte creatie dienen als een muzikaal manifest waarin hij zijn wortels, het Sranantongo en marronschap omhelst. "Ik heb mijn best gedaan met 'Soema Wani'. Ik had die nummers al heel wat jaren liggen, maar nog niet helemaal afgemaakt ... nu wel", houdt hij *de Ware Tijd* voor.

Zijn verhaal

Deekman haast zich te zeggen dat de ep niet slechts een verzameling is van nummers, maar zijn verhaal vertelt. Zijn ritmes en teksten dienen als een brug tussen het verleden en de toekomst, waarbij hij zijn erfgoed eert en een unieke klank presenteert.

Dherl Deekman brengt maandag zijn Sranantongo ep 'Soema Wani' uit. Nog vóór het einde van het jaar volgt de Engelstalige 'One More Day'.

Met 'Soema Wani' wordt tevens een muzikaal hoofdstuk in het leven van Minstrel geopend. Hij nodigt zijn publiek uit om samen met hem te dansen. In het gelijknamige titelnummer maakt Deekman een statement dat het Surinaamse geluid een plek verdient in de wereldwijde muziekarena.

Pedagoog

Deekman verhuisde op zijn zesde van Paramaribo naar de Nederlandse hoofdstad Amsterdam. Al op zijn dertiende raakte hij 'geïnfecteerd' met het hiphop-virus. In de ban van Amerikaanse muziek startte hij met twee vrienden zijn eerste rapcrew 'Scorpio'. Tot zijn achttiende liep hij alle muziekwedstrijden af en trad hij overal op.

Dherl Deekman besloot zich na zijn achttiende meer te concentreren op het spelen van de toetsen en het ontwikkelen van zijn zangstem.

Daarna begon hij zich meer te concentreren op het spelen van de toetsen en het ontwikkelen van zijn zangstem. In 2003 besloot hij pedagogiek te gaan studeren. "Ik ging op mijn gevoel af, want ik wist nog niet precies waarom. Maar hoe ouder ik word, hoe logischer het voelt dat ik pedagoog werd."

Opkomende artiesten

Deekman is tevens oprichter van 'Toekomst Muziek', een beweging die jongeren via de muzikale weg hoger wil laten komen, binnen de muziek of iets anders. Hij zegt te staan voor de liefde van muziek en samenwerking met vooral opkomende artiesten die elk een uniek verhaal te vertellen hebben. Zijn boodschap aan hen is dat "alle uitdagingen in het leven te handelen zijn". "Geloof in jezelf en in je kunnen en laat je door niets of iemand stoppen."

'Door het produceren van deze ep, heb ik het gevoel dat ik mijn roots weer heb omarmd.'

Verder profileert hij zich als producer en zanger. Funky Fresh (hiphop), Vanessa Marcia (soul/dancehall), Fruitgarden (soul/jazz/EDM), Björk Lommers (jazz/pop), Agha (Nederlandse hiphop) en Omar Soulay (r&b/soul) zijn enkele van de projecten waar hij bij betrokken is als producer.

Nederlands, Sranantongo en Engels

Met zijn eerste Nederlandstalige debuut-ep 'Vlinders', die in 2021 uitkwam, verkende Minstrel de ups en downs van het stadsleven. Voor inspiratie putte hij uit de muziek uit zijn jeugd in de jaren tachtig van Nederlandse topartiesten als André Hazes, Frank Boeijen, Herman van Veen, Rob de Nijs en Doe Maar, die toentertijd veel indruk op hem hebben gemaakt.

Na 'Soema wani' staat op het programma van de singer en songwriter het uitbrengen van een Engelstalige ep. Op 'One More Day' zullen vijf nummers staan. "Die ep zal ik dit jaar nog uitbrengen", belooft hij een kleine drie weken vóór de jaarwisseling.

ENHANCE YOUR FUTURE
SERVE THE CARIBBEAN COMMUNITY WITH US

We are inviting applications from suitable and qualified professionals who fit this profile and who are nationals of the Caribbean Community (CARICOM) Member States and Associate Members of the Caribbean Community to fill the undermentioned positions:

DUTY STATION - GUYANA

Manager, Conference Services

Deputy Programme Manager, Gender and Development

Project Officer, Energy

Full details of the positions may be obtained by accessing the following websites - www.caricom.org; www.oecs.org and www.caribbeanjobsonline.com

Interested candidates are required to apply using the **CARICOM Secretariat's Recruitment Portal** which can be accessed at https://caricom.org/opportunities_category/caricom-secretariat-vacancies/

The deadline for the submission of applications is **15 December 2023**.

***ONLY SHORTLISTED CANDIDATES WILL BE CONTACTED AND ADVANCED TO THE NEXT STAGE OF THE SELECTION PROCESS.**

Don't worry, we will figure it out

Tot ons onbeschrijfelijk verdriet is, voor ons onverwacht, heengegaan mijn lieve vrouw, onze moeder, schoonmoeder, grootmoeder, zuster en tante op de leeftijd van 72 jaar

Patricia Eleonoor
Klaverweide-Woei-A-Tsoi

17 November 1951
Suriname

2 december 2023
Suriname

De afscheidsdienst waar wij haar leven zullen vieren is op **zaterdag 9 december 2023** in het PT. Jagdew Paragh Crematorium aan de Dr. Sophie Redmondstraat.
Van 15:00-15:45 is er gelegenheid tot condoleren en het nemen van afscheid.
Van 15:45-16:30 is er een dankdienst en toespraken, gevolgd door de crematie.
Op feestelijke wijze zullen wij het leven van Patricia verder vieren in de open aula tot 17:30.

Armand
Natasja
Ryan, Heather en Jin

Kenneth
Sandra

Inez
Deirdre
Kim-Lan
Marcella

Familie Klaverweide, Woei-A-Tsoi en overige familieleden
(Fleurige kleding, Patricia hield van rood)

In plaats van bloemen donaties t.b.v. een sociaal doel

